

Nr. CNDR 4/06.I.2022

RAPORT DE ACTIVITATE AL CNDR – ANUL 2021

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) este membru cu drepturi depline al **European Disability Forum**, fiind o organizație de tip federație, fără scop patrimonial, neguvernamentală, umanitară, apolitică, nonprofit, formată din federații și organizații reprezentative la nivel național pentru protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Consiliul Național al Dizabilității din România s-a înființat în aprilie 2004, la solicitarea Comisiei Europene, ca cerință a aderării României la Uniunea Europeană.

Consiliul Național al Dizabilității din România funcționează în conformitate cu principiile universale ale drepturilor omului și ale libertăților sale fundamentale, potrivit prevederilor propriului său statut, legislației române și documentelor europene și internaționale privind problematica dizabilității.

Consiliul Național al Dizabilității din România are misiunea de a apăra și promova drepturile și interesele legitime comune tuturor persoanelor cu dizabilități din România.

Cuvânt înainte – Daniela Tontsch – Președinte

De la începutul anului 2021, Consiliul Național al Dizabilității din România este reprezentat în **Plenul Consiliului Economic și Social** de mine, în urma nominalizării de către AG a CNDR pentru a candida pentru Plenul Consiliului Economic și Social, prin intermediul platformei

VotONG este o platformă care facilitează procesul de desemnare a reprezentanților societății civile în diferite instituții publice, precum Consiliul Economic și Social, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), Consiliul Suprem al Magistraturii ș.a. În platformă s-au organizat la finalul anului 2020 runde electorale în care organizațiile neguvernamentale au nominalizat proprii candidați, aceștia au susținut deschis o candidatură sau alta și au votat în cadrul alegerilor deschise prin acest sistem. La momentul alegerilor, în platformă erau înscrise 788 de organizații neguvernamentale.

Conform „Analizei diagnostic privind incluziunea socială și situația grupurilor vulnerabile în România”, analiza care a stat la baza redactării Strategiei Naționale pentru incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2021 – 2027, „pentru un procent important din populația cu dizabilități a României, beneficiile pe care, de regulă, statul le acordă și asigură nu sunt suficiente pentru a fi scoasă de sub riscul sărăciei. [...] Diferențele substanțiale dintre procentul persoanelor cu dizabilități expuse riscului de sărăcie în România după transferurile sociale și media Uniunii Europene pot conduce la ipoteza conform căreia sprijinul financiar oferit de către stat persoanelor cu dizabilități este unul insuficient [...] diferențele dintre procentul persoanelor cu dizabilități din România aflate în risc de sărăcie și media Uniunii Europene sunt mari. Acestea pot fi recuperate atât prin creșterea indemnizației lunare, cât și prin adaptarea serviciilor sociale (în termeni de efecte) pe care organizațiile guvernamentale (prin DGASPC) și cele non-guvernamentale le acordă, la cerințele pieței muncii.”

Indemnizația lunară a persoanelor cu dizabilități a rămas la valori umilitoare: 500 de lei pentru adultul cu handicap grav, 375 de lei pentru adultul cu handicap accentuat și 60 de lei pentru adultul cu handicap mediu. Cu aceste indemnizații persoanele cu dizabilități nu pot acoperi nici 5% din costurile legate de dizabilitate și evident 0% din cele de subzistență.

Lipsa spitalelor și clinicilor accesibile, anxietatea și lipsa mijloacelor de transport adaptat, fac ca programele de prevenție, tratament și recuperare să fie de neatins pentru persoanele cu dizabilități. Pentru acești oameni chiar și investigațiile și analizele de rutină pot ridica obstacole insurmontabile. Deși predispuși la anumite boli ereditare pentru care Casa Națională de Asigurări de Sănătate derulează programe de prevenție, aceștia se tem să iasă din casă, să se ducă într-un loc necunoscut și lipsit de accesibilizări elementare. Atitudinea celor cu care interacționează, de asemenea, poate fi un factor generator de anxietate.

Este de remarcat că unele dintre prevederile cu caracter echivoc ale noii „Legi privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale” pot afecta, nu numai persoanele cu dizabilitate mentală congenitală, ci și pe mamele, tații, bunicii

oricăruia dintre noi care, din cauza îmbătrânirii, se confruntă cu probleme de memorie, gândire, comportament și, din păcate, mulți dintre ei, cu afecțiuni psiho-sociale severe, precum Boala Alzheimer.

În urma lecturării prevederilor **art. 1 – alin (1)**, este greu de înțeles cum o persoană suferind de dizabilitate mentală severă sau accentuată, fără discernământ, fără autocontrol, fără orientare temporo-spațială, „care are nevoie de sprijin pentru a se îngriji de persoana sa”, se va putea deplasa la un birou notarial. Cum va putea această persoană să se adreseze unui notar dacă nu conștientizează propria nevoie de asistență, nevoia de „administrare a patrimoniului propriu” și cu atât mai puțin pe aceea de „exercitare a drepturilor și libertăților sale civile”?! Dacă respectiva persoană nu are discernământ, cum ar putea să conștientizeze posesia unui patrimoniu, nevoia de administrare a acestuia? Aprecierea lipsei de realism a acestei propuneri de prevedere (plecând de la prezumția de bune intenții care o motivează) ar fi făcută fără ezitare de către absolut oricare medic psihiatru sau psiholog. Ne întrebăm: în comisia de redactare a prezentei legi destinată cu precădere dizabilității mentale au fost cooptați și specialiști în acest domeniu, respectiv psihologi și medici psihiatri? CCR consideră că sunt necesare mai multe garanții privind respectarea drepturilor persoanei cu dizabilități mentale, extrem de vulnerabilă mai ales în plan juridic, prin natura acestui tip de handicap. În cazul art.1 – alin 1, care sunt garanțiile că persoana cu dizabilitate intelectuală severă nu va fi „dusă” la un notar pentru a fi „asistată” în administrarea patrimoniului său?!!! Oferă această prevedere mai multă garanție și este mai protectivă decât neconstituționalul articol 164, în baza căruia valoarea juridică a „semnăturii” unei astfel de persoane aflate în imposibilitatea conștientizării nevoilor și consecințelor faptelor sale era anulabilă?

Cu regret mă întreb care sunt acele garanții suplimentare în raport cu vechile prevederi declarate neconstituționale pe care le introduce legea nou aprobată de Guvern? Sunt ele mai multe? Mai bune? Sau din cauza unor omisiuni, ambiguități, exagerări în tendința de modernizare a legislației pentru persoanele cu dizabilitate mentală, noua lege introduce mai multe vulnerabilități decât garanții, comparativ cu prevederile din Codul Civil declarate neconstituționale?

Daniela TONTSCH – președinte CNDR

Cuprins

1. Structura organizațională a CNDR

2. Obiective

3. Direcții de acțiune și activități

3.1. Direcția de acțiune informare, conștientizare, consiliere și consultarea în problematica persoanelor cu dizabilități și drepturile lor

3.1.1. Activități specifice de interes general cu caracter permanent

3.1.1.1. Jurnal social, publicație online

3.1.1.2. Consiliere și consultarea persoanelor cu dizabilități

3.2. Garantarea participării depline, cu drepturi, obligații și șanse egale a persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții

3.2.1. Activități specifice de interes general de tip eveniment desfășurate online, organizate de CNDR

3.2.1.1. Sărăcia veniturilor în rândul persoanelor cu dizabilități

3.2.1.2. Accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, de la nevoi la realitate

3.2.1.3. Învățământul online, o alternativă la abandonul școlar

3.2.1.4. Lipsa accesului la muncă pentru persoanele cu dizabilități, cauze și soluții

3.3. Situații de risc și urgențe umanitare

4. Participare prin calitatea de membru al European Disability Forum – Parteneriat și colaborare externă

4.1. Activități

5. Activități independente de programul de activitate

5.1. Evenimente

5.2. Dialog, consultare și îmbunătățirea/modificarea cadrului legal în vederea apărării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Dezvoltarea capacității de advocacy

5.3. Participarea fizică a CNDR la diverse evenimente naționale și prin videoconferință

5.4. Parteneriat și colaborare internă

5.5. Sprijin prin mediatizare și participare la evenimente

5.6. Colectare de date

1. Structura organizațională a CNDR

Structură organizațională a CNDR a fost aprobată de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale prin ORDINUL Nr. 402/26.04.2021 privind aprobarea cheltuielilor pentru activitățile specifice de interes general ale Consiliului Național al Dizabilității din România, pentru perioada martie – iunie 2021, și Ordinul nr. 638/28.07.2021 privind aprobarea cheltuielilor pentru activitățile specifice de interes general ale Consiliului Național al Dizabilității din România, pentru perioada iulie -decembrie 2021, în conformitate cu prevederile art. 549 (3) alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările ulterioare.

Conform organigramei aprobate pentru anul 2021, CNDR a funcționat cu șase angajați, cinci angajați parte a secretariatului executiv, dintre care trei sunt persoane cu diferite tipuri de dizabilitate, și doi sunt reprezentanți ai unor persoane cu dizabilități, și un angajat pentru activități specifice, persoană cu dizabilități, pe perioadă determinată, ca redactor la Jurnal social, publicația online a CNDR.

Menționăm că, în urma demisiei juristului Cristina Scraba, din data de 20.07.2021, a fost angajat juristul Mihai Bursuc, nevăzător, începând cu data de 20.07.2021.

De fapt, toți angajații CNDR formează secretariatul executiv și își desfășoară activitatea în conformitate cu fișa postului pe care-l ocupă, îndeplinind și cerințe suplimentare, dacă situația o impune. Secretariatul executiv are obligația de a duce la îndeplinire obiectivele și activitățile asumate în Programul de activitate propus și aprobat.

2. Obiective

Pe parcursul anului 2021, în paralel cu preocuparea pentru propria consolidare și dezvoltare organizațională, CNDR a urmărit, prin activitățile desfășurate, realizarea următoarelor obiective:

- sensibilizarea și conștientizarea societății, în vederea schimbării politicilor, practicilor și atitudinilor existente față de dizabilitate;

- promovarea persoanei cu dizabilități ca subiect principal al politicilor sociale, autor al propriei integrări, participant activ în procesul de luare a deciziilor care îl privesc în mod direct;
- adoptarea unei legislații civile, economice și sociale în conformitate cu normele europene, în scopul integrării depline a persoanei cu dizabilități în societatea românească, cu drepturi, obligații și șanse egale, ca toți cetățenii țării;
- participarea la monitorizarea aplicării legislației și strategiilor în domeniu;
- transformarea societății într-o societate universal accesibilă pentru toți prin: accesibilizarea mediului fizic și educațional, al locurilor de muncă, transportului și ale noilor tehnologii, asigurarea accesului la informație, cultură și timp liber, sport, servicii sociale și de sănătate etc;
- colaborarea cu instituții publice sau private, cu organizații din țară și din străinătate, în probleme de interes comun.

Obiectivele stabilite au fost structurate în patru direcții de acțiune cu activitățile aferente, așa cum se regăsesc și în Programul de activitate pentru anul 2021, propus și aprobat.

Direcții de acțiune pentru anul 2021

1. Informare, conștientizare, consiliere și consultarea în problematica persoanelor cu dizabilități și drepturile lor.
2. Garantarea participării depline, cu drepturi, obligații și șanse egale a persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții.
3. „Situatii de risc și urgențe umanitare”.
4. Participare prin calitatea de membru al European Disability Forum.

Pentru realizarea obiectivelor și activităților **cuprinse în direcțiile de acțiune s-a avut în vedere respectarea Programului de activități pentru 2021**, alcătuit pe baza propunerilor organizațiilor membre, precum și a recomandărilor forurilor europene și internaționale care activează în domeniul dizabilității, precum și a principiilor cuprinse în documente programatice:

- Statutul CNDR;
- Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010;
- Strategia națională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități” 2016 – 2020, aprobată prin HG nr. 655/2016, și a Planului operațional;
- Statutul EDF, al cărui membru este CNDR;
- Strategia europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2021-2030)
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021 – 2027
- Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, actualizată și republicată.

- Prevederile legale referitoare la finanțarea CNDR (Ordinul nr. 399/2013 + HG nr. 268/2007; HG nr. 1147/2012).
- Acte normative adoptate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19.

Fidel misiunii și obiectivelor sale, dar și în respectul principiului „fiecare ființă umană are dreptul la viață”, CNDR consideră că este necesar să ia toate măsurile ce se impun pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități se bucură efectiv de acest drept, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Activitățile propuse și aprobate prin ORDIN al Ministerului Muncii și Solidarității Sociale cu Nr. 402/26.04.2021 privind aprobarea cheltuielilor pentru activitățile specifice de interes general ale Consiliului Național al Dizabilității din România, pentru perioada martie – iunie 2021 și Ordinul nr. 638/28.07.2021 privind aprobarea cheltuielilor pentru activitățile specifice de interes general ale Consiliului Național al Dizabilității din România, pentru perioada iulie – decembrie 2021, s-au desfășurat având în vedere evoluția situației epidemiologice naționale, determinată de răspândirea virusului SARS-CoV-2, și, totodată, ținând cont de regulile de protecție sanitară impuse.

Activitățile desfășurate în anul 2021, cuprinse în direcțiile de acțiune menționate mai sus, au fost structurate astfel:

Activități conforme cu Programul de activitate propus pentru anul 2021

- activități specifice de interes general cu caracter permanent;
- activități specifice de interes general de tip eveniment desfășurate online, organizate de CNDR.

Activități neincluse în Programul de activitate propus pentru anul 2021

- activități cu participare prin videoconferințe și /sau cu participare fizică.

Activitățile desfășurate de CNDR au drept scop apărarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, prin schimbarea/îmbunătățirea politicilor, schimbarea de atitudini și comportamente, și se încadrează în conceptul de advocacy.

Având în vedere:

- Adresa ANDPDCA nr. 9917/29.03.2021 privind alocarea sumelor necesare desfășurării activității administrative și activității specifice de interes general cu caracter permanent pentru perioada ianuarie – iunie 2021;
- Adresa ANDPDCA nr. 18208/22.06.2021 privind alocarea sumelor necesare desfășurării activității administrative și activității specifice de interes general cu caracter permanent pentru perioada iulie – decembrie 2021;

- Programul de activități al C.N.D.R. pe anul 2021 înregistrat cu nr. CNDR 60/30.03.2021, aprobat în ședința AGA a CNDR din 05.04.2021 și înregistrat la ANDPDCA cu nr. 10882/09.04.2021, bugetul total al Federației CNDR a fost de 258697 lei, din care 255097 lei venituri din subvenție a MMSS și 3600 lei venituri proprii din cotizațiile membrilor CNDR.

Cheltuielile totale ale Federației în anul 2021 au fost de 256370 lei, repartizate astfel:

- Cheltuieli din subvenție de la bugetul statului în sumă de 255097 lei, repartizate astfel :
- Cheltuieli administrative: 226687 lei reprezentând cheltuieli cu salariile;
- Cheltuieli activități specifice: 28410 lei, din care 26410 lei cheltuieli cu salariile și 2000 lei cheltuieli cu bunuri și servicii;
- Cheltuieli din venituri proprii în sumă de 2426 lei reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii și cheltuieli executate de terți.

3. Direcții de acțiune și activități

3.1. Direcția de acțiune informare, conștientizare, consiliere și consultarea în problematica persoanelor cu dizabilități și drepturile lor

Cuprinde activități specifice de interes general cu caracter permanent și sunt în acord cu propunerile din Programul de activitate 2021, dar și cu obligațiile stabilite în actele normative care reglementează tipul de activități ce pot fi desfășurate (HG 268 din 14 martie 2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, actualizată; HG 1147 din 27 noiembrie 2012 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 268/2007; Ordinul nr. 399 din 27.02.2013 privind aprobarea Metodologiei de acordare a sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 98 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap):

„Persoanele cu dizabilități trebuie să aibă posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, și să aibă accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la serviciile de informare, comunicații și de altă natură, inclusiv serviciile electronice și de urgență.” - Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Obiectiv:

Actualizarea continuă a informației privind domeniul dizabilității, creșterea gradului de conștientizare în societate în legătură cu persoanele cu dizabilități, promovarea respectării

drepturilor și demnității acestora, promovarea recunoașterii capacităților și contribuțiilor persoanelor cu dizabilități. Siguranța că persoanele cu dizabilități își pot exercita dreptul la libertatea de expresie și opinie, inclusiv libertatea de a căuta, primi și împărtăși informații și idei, în condiții de egalitate cu ceilalți, prin: furnizarea informațiilor destinate publicului larg și către persoanele cu dizabilități, în formate accesibile diverselor tipuri de dizabilități, la timp și fără costuri.

Atitudinile și indiferența duc adesea la excluderea persoanelor cu dizabilități din societate. Acestea se confruntă cu multiple forme de discriminare și li se refuză drepturi egale la multe aspecte fundamentale ale vieții, inclusiv accesul la o educație de calitate, câștigarea existenței, întemeierea unei familii și chiar luarea unor decizii independente cu privire la propria lor viață.

Grup țintă: persoane cu dizabilități, familiile sau membrii familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanții legali, reprezentanți ai autorităților publice și locale, reprezentanți mass-media, specialiști etc.

3.1.1. Activități:

3.1.1.1. Jurnal social, publicația online a CNDR, înființată în anul 2017 (www.jurnal-social.ro)

Descriere: Jurnalul social, apare, în general, în fiecare zi lucrătoare și cuprinde știri cu privire la domeniul dizabilității, legislație, informații diverse, exemple de bună practică etc.

Motivație: persoanele cu dizabilități, familiile sau membrii familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanții legali au nevoie de actualizarea continuă a informațiilor de ordin legislativ și administrativ, de informații utile (de exemplu, proiecte în curs de desfășurare, acțiuni și activități pentru crearea unor oportunități pentru persoanele cu dizabilități etc.) și/sau exemple de bună practică etc.

Această activitate, destinată comunicării și relaționării cu și între persoanele cu dizabilități, este foarte bine cunoscută și căutată de către cei cărora le este destinată, dovadă numărul foarte mare de vizitatori, implicarea lor, aprecierile și comentariile favorabile. Toate datele centralizate pot fi văzute aici: <http://www.trafic.ro/statistici/jurnal-social.ro>.

Prin redactarea materialelor din Jurnal Social, CNDR oferă persoanelor cu dizabilități ocazia de a evidenția problemele actuale relevante pentru mișcarea persoanelor cu dizabilități și de a lucra la realizarea implementării Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Din punctul nostru de vedere, Jurnal Social este o emblemă a informațiilor privind dizabilitatea, care prezintă credibilitatea informațiilor publicate prin lipsa apartenenței politice, lipsa politicilor redacționale de favorizare a unor teme de manipulare, în prezentarea demersurilor CNDR, precum și ale altor federații și asociații, pentru obținerea unitară a drepturilor persoanelor

cu dizabilități din România.

O dovadă a valorii, a competenței și a credibilității o constituie faptul că mass media preia frecvent informațiile din Jurnal Social.

CNDR vine cu contribuție proprie la funcționarea ziarului prin: redactarea de materiale pro bono, asigurarea mentenanței, costurilor de găzduire web, costurilor de monitorizare trafic.ro și alte costuri de întreținere specifice unei publicații online.

De asemenea, există și site-ul CNDR www.fcndr.ro, care este actualizat periodic cu informații legate de activitatea organizației, activitatea membrilor CNDR, legislația actualizată, precum și diverse știri din domenii de interes pentru persoanele cu dizabilități și familiile/însoțitorii/reprezentanții acestora, persoane care-i îngrijesc și care le sunt aproape în permanență.

Mai mult ca oricând, în această perioadă când setea de informare a fost în creștere, Jurnal social, site-ul CNDR, precum și pagina de facebook a Consiliului Național al Dizabilității din România, au adus un plus în bagajul informațional al persoanelor cu dizabilități:

- prin promovarea programelor de informare crește gradul de conștientizare a societății cu privire la problemele persoanelor cu dizabilități, promovarea respectării drepturilor și demnității acestora;
- informarea periodică a persoanelor cu dizabilități, a familiilor sau a membrilor familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, precum și a reprezentanților legali.
- informarea directă a instituțiilor publice cu privire la încălcarea unor drepturi;
- publicarea exemplelor de bune practici, etc.

3.1.1.2. Consilierea și consultarea persoanelor cu dizabilități

Descriere: Activitatea constă în acțiuni de consiliere și consultare a persoanelor cu dizabilități sau a reprezentanților acestora cu privire la respectarea sau încălcarea drepturilor, propuneri cu privire la îmbunătățirea legislației din domeniul dizabilității, prin:

- diferite mijloace de comunicare: telefonic și canale electronice online (site-ul CNDR, email CNDR, Facebook CNDR, publicația CNDR – Jurnal Social),
- întâlniri de lucru cu persoane cu dizabilități și organizații ale acestora, cu participarea unor reprezentanți ai autorităților centrale și locale, în seminare tematice ale CNDR.

Motivație: unul dintre principiile afirmate în Strategia națională, inclus la solicitarea expresă a organizațiilor din domeniul dizabilității, este Consultarea și implicarea persoanelor cu dizabilități, a reprezentanților și a organizațiilor lor, în acord cu principiul „Nimic pentru noi, fără noi!”. Cei care pot vorbi în baza propriilor experiențe, despre stereotipuri, prejudecăți și practici discriminatorii, în diverse domenii, sunt persoanele cu dizabilități, de aceea este important să fie

consultate cât mai multe persoane încadrate în diferite grade și cu tipuri diferite de dizabilitate.

Astfel, persoanele cu dizabilități își pot exercita dreptul la libertatea de expresie și opinie, inclusiv libertatea de a căuta, primi și împărtăși informații și idei, în condiții de egalitate cu ceilalți, prin toate formele de comunicare alese de ele, după cum sunt definite în Convenția ONU.

3.2. Direcția de acțiune – Garantarea participării depline, cu drepturi, obligații și șanse egale a persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții

Obiectiv: Actualizarea continuă a legislației din domeniul dizabilității, în acord cu nevoile persoanelor cu dizabilități privind participarea deplină și efectivă a acestora în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Grup țintă: persoane cu dizabilități, familiile sau membrii familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități, reprezentanții legali, reprezentanți ai autorităților publice și locale, reprezentanți mass-media, specialiști etc.

Descriere

„Convenția ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități recunoaște explicit dizabilitatea ca pe o problemă a drepturilor omului și, de asemenea, faptul că „este un concept în evoluție și că acesta rezultă din interacțiunea dintre persoanele cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți. Acele condiții sociale, economice, juridice, politice și de mediu care acționează ca bariere în exercitarea deplină a drepturilor persoanelor cu dizabilități trebuie să fie identificate și eliminate pentru ca persoana cu dizabilități să-și poată îndeplini rolurile în societate, la fel ca toți ceilalți.”

CNDR, prin elaborarea și promovarea unor propuneri, în vederea eliminării și corectării problemelor identificate în diferite domenii de interes pentru persoanele cu dizabilități, contribuie la soluționarea acestora, în acord cu prevederile Convenției.

Astfel, **în cadrul acestui program de acțiune, au fost organizate patru dezbateri, prin intermediul platformei online Zoom**, la care au participat persoane cu dizabilități, asistenți personali, aparținători ai persoanelor cu dizabilități, reprezentanți ai organizațiilor persoanelor cu dizabilități, reprezentanți ai instituțiilor publice etc., cu scopul identificării nevoilor persoanelor cu dizabilități.

Dezbaterile au constituit un cadru util pentru demersurile inițiate de CNDR la nivelul instituțiilor publice, Guvernului și Parlamentului, în vederea depunerii de eforturi comune pentru sprijinirea creșterii calității vieții persoanelor cu dizabilități (acordarea drepturilor asistenților personali, completarea listei dispozitivelor medicale subvenționate, asigurarea accesului la educație în online pentru copilul și adultul cu dizabilități, ținând cont de incertitudinea evoluției pandemiei COVID 19, accesibilizarea locurilor de muncă, asigurarea accesului la servicii sociale și de

sănătate, locuire etc);

Cele patru dezbateri, axate pe teme de interes pentru persoanele cu dizabilități, se încadrează la activități specifice de interes general de tip eveniment organizate de CNDR, în regim on-line, incluse și în Programul de activitate pentru anul 2021.

1. Accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, de la nevoi la realitate
2. Sărăcia veniturilor în rândul persoanelor cu dizabilități
3. Învățământul online, o alternativă la abandonul școlar
4. Lipsa accesului la muncă pentru persoanele cu dizabilități, cauze și soluții

La fiecare dezbateră a fost adoptată, de comun acord, cel puțin o propunere de politică publică, în acord cu temele enunțate.

Motivație: CNDR are misiunea și scopul de a apăra și de a promova drepturile și interesele legitime comune tuturor persoanelor cu dizabilități din România. Potrivit principiilor și obiectivelor prevăzute în Statut, CNDR are obligația de a sensibiliza și de a conștientiza factorii decidenți, în vederea schimbării politicilor, practicilor și atitudinilor existente față de dizabilitate, în acord cu prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, a Strategiei naționale „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități” 2016 – 2020.

Activitățile s-au desfășurat în spațiul virtual, CNDR a achiziționat platforma ZOOM prin contribuție proprie.

A fost aleasă varianta Zoom, pentru că răspunde tuturor cerințelor și pentru că, din experiența proprie a utilizatorilor de tehnologii asistive, este foarte ușor de folosit cu o interfață intuitivă.

Zoom respectă toate cerințele de accesibilitate pe plan internațional. Este accesibil cu majoritatea cititoarelor de ecran, are posibilitatea de subtitrare (Closed captioning) și transcriere a textului.

Interpretul în limbaj mimico-gestual este vizibil, fiind nevoie ca acesta să fie adăugat în lista de paneliști. Atât timp cât opțiunea video este pornită pentru acesta, el va fi permanent pe ecran. Zoom are o setare specială pentru interpretarea în timp real. Pot exista traducători cu canale separate pentru fiecare limbă, iar utilizatorul poate alege limba în care să asculte.

Aplicația este ușor de folosit, toate butoanele sunt etichetate clar și corect, iar interfața este ușor de folosit.

Zoom este disponibil atât ca aplicație desktop și are aplicații pentru terminalele mobile cu sistem de operare iOS și Android.

Alte beneficii:

- Număr nelimitat de conferințe cu durată maximă de 24 de ore;
- Până la 100 de participanți în aplicație;
- Posibilitatea de live streaming pe Facebook și Youtube unde numărul de participanți este nelimitat;
- Secțiune de întrebări și răspunsuri pentru paneliști;
- Posibilitatea de a te înscrie la cuvânt;
- Posibilitatea înregistrării webinarului/conferinței.

Având în vedere că nu există nicio limită pentru numărul de evenimente create, licența Zoom poate fi folosită de orice membru CNDR, cu condiția evidentă de a nu se suprapune peste alt eveniment ca dată și oră.

Prețul unei licențe este de 54.99 usd/lună, sau 549.9 USD/an. Varianta plății anuale este cu aproximativ 17% mai ieftină, economisind astfel 109.98 USD/an .

Cost platformă: 549.9 USD/an

3.2.1 Activități specifice de interes general de tip eveniment desfășurate online, organizate de CNDR

3.2.1.1. Sărăcia veniturilor în rândul persoanelor cu dizabilități

Consiliul Național al Dizabilității din România, în parteneriat cu Asociația „Ridică-te și umblă”, a organizat dezbateră cu tema „Sărăcia veniturilor în rândul persoanelor cu dizabilități”, miercuri, 6 octombrie 2021, interval orar 11.30 – 14.00, prin intermediul platformei zoom.

Evenimentul face parte din campania Spun „Nu” instituționalizării!

La dezbateră au participat doamna Florica Cherecheș, președinta Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii (ANDPDCA), doamna Mihaela Grecu și doamna Alexandra Nemeș din partea Ministerului Muncii, reprezentanți DGASPC, oameni de presă și consilieri ai unor parlamentari. De asemenea, au fost invitate să vorbească persoane cu dizabilități și părinți ai unora dintre aceștia, care au prezentat situațiile de viață cu care se confruntă.

În deschiderea evenimentului, Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, a precizat că, potrivit „Analizei diagnostic privind incluziunea socială și situația grupurilor vulnerabile în România”, care a stat la baza redactării Strategiei Naționale pentru incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2021 – 2027, „pentru un procent important din populația cu dizabilități a României, beneficiile pe care, de regulă, statul le acordă și asigură nu sunt suficiente pentru a fi scoasă de sub riscul sărăciei. [...] Diferențele substanțiale dintre procentul

persoanelor cu dizabilități expuse riscului de sărăcie în România după transferurile sociale și media Uniunii Europene pot conduce la ipoteza conform căreia sprijinul financiar oferit de către stat persoanelor cu dizabilități este unul insuficient [...] diferențele dintre procentul persoanelor cu dizabilități din România aflate în risc de sărăcie și media Uniunii Europene sunt mari. Acestea pot fi recuperate atât prin creșterea indemnizației lunare, cât și prin adaptarea serviciilor sociale (în termeni de efecte) pe care organizațiile guvernamentale (prin DGASPC) și cele non-guvernamentale le acordă, la cerințele pieței muncii.”

Daniela Tontsch a explicat că valoarea prestației sociale, care cuprinde indemnizația lunară, indiferent de venituri și bugetul complementar acordată persoanelor cu dizabilități, este calculată, începând de la 1 ianuarie 2018, conform OUG nr. 60/2017, care modifică Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Potrivit prevederilor actului normativ, la baza modului de calcul este Indicatorul Social de Referință (ISR) și nu Indicele Prețului de Consum, aplicabil anterior acestei date. În prezent, valoarea ISR este de 500 de lei.

„Indemnizația lunară a persoanelor cu dizabilități are următoarele valori: 500 de lei pentru adultul cu handicap grav, 375 de lei pentru adultul cu handicap accentuat și 60 de lei pentru adultul cu handicap mediu. Noi, Consiliul Național al Dizabilității din România, am făcut eforturi extraordinare, încă din anul 2017, să explicăm guvernanților că persoanele cu dizabilități nu pot efectiv să se descurce cu această indemnizație, pentru că ele trebuie să facă față și costurilor legate de dizabilitate”, a declarat Daniela Tontsch.

Florica Cherecheș, președintele ANDPDCA, a precizat că se vor găsi cele mai bune soluții cu privire la creșterea indemnizației persoanelor cu dizabilități și a îmbunătățirii vieții acestui segment de populație, cum ar fi implementarea unei rețele de îngrijire la domiciliu, prin programul operațional „Incluziune și demnitate socială”, acordarea a 17.000 de dispozitive asistive din fonduri europene, precum și îmbunătățirea modului de decontare a combustibilului.

Reprezentanta Ministerului Muncii, Mihaela Grecu, a menționat că s-a adoptat o lege care prevede majorarea ISR cu rata medie anuală a inflației, începând cu luna martie a fiecărui an.

În cadrul evenimentului, persoanele cu dizabilități și părinții unora dintre aceștia au vorbit despre problemele grave cu care se confruntă, cum ar fi: imposibilitatea de a adapta o locuință personală conform nevoilor unei persoane cu dizabilități, din cauza veniturilor mici; lipsa veniturilor unui părinte care e nevoit să renunțe la locul de muncă pentru a se dedica îngrijirii copilului cu dizabilități și soției bolnave de cancer, care ulterior a decedat; situația materială dificilă a unei persoane tetraplegice, care are multiple nevoi: să-și trateze escarele, să beneficieze de vitamine și creme, ce nu pot fi acoperite de indemnizația primită; lipsa accesului la asistență socială, la tehnologie asistivă și imposibilitatea de a plăti tratamentele de îngrijire și terapiile de recuperare ale unei persoane cu dizabilități dintr-o indemnizație de 500 de lei etc.

De asemenea, a fost prezentat un experiment social care cuprinde parcursul unei persoane cu handicap fizic grav, de la dorința de a solicita dezinstituționalizarea la traiul în comunitate.

Înregistrarea dezbaterii „Sărăcia veniturilor în rândul persoanelor cu dizabilități” se poate viziona pe Jurnal Social sau pe site-ul CNDR, accesând următorul link <https://www.fcndr.ro/index.php/2021/10/11/saracia-veniturilor-in-randul-persoanelor-cu-dizabilitati/>.

Politică publică: CNDR va stabili un plan de acțiune, prin care va propune și susține atât pe plan național, cât și internațional, stabilirea unei indemnizații minim garantate la nivel european.

3.2.1.2. Accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, de la nevoi la realitate

Consiliul Național al Dizabilității din România a organizat vineri, 22 octombrie 2021, în intervalul orar 11.30 – 14.00, dezbateră cu tema „Accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, de la nevoi la realitate”, prin intermediul platformei zoom.

Evenimentul face parte din campania Spun „Nu” instituționalizării!

În cadrul dezbaterii, Consiliul Național al Dizabilității a căutat soluții pentru a aduce serviciile medicale mai aproape de persoanele cu dizabilități. S-a discutat atât despre diseminarea informației vizavi de programele de sănătate existente, cât și despre posibilitatea tratării și identificării timpurii a problemelor de sănătate la domiciliul pacientului.

La acest eveniment au participat Florica Cherecheș, președintele Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA), conf. dr. Adela Cojan, președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS), dr. Dana Popescu, delegat din partea Comitetului Național de Coordonare a Activităților privind Vaccinarea împotriva COVID 19 – CNCAV, Rozalina Lăpădatu, președintele Asociației Pacienților cu Afecțiuni Autoimune (APAA), Maria Moța, membru al Colegiului Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, dr. Vlad Romanescu, director medical al Fundației Inovații Sociale Regina Maria, dr. Adrian Chifu din partea Air Liquide VitalAire România, Ovidiu Tuduruță, fondatorul primei platforme de servicii medicale la domiciliul pacienților, reprezentanți ai direcțiilor de asistență socială din mai multe județe, persoane cu dizabilități și reprezentanții lor.

În deschiderea evenimentului, Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, a afirmat că persoanele cu dizabilități nu au acces deplin la sănătate, iar serviciile medicale, deși existente, ele sunt, de multe ori, inaccesibile.

„Lipsa spitalelor și clinicilor accesibile, anxietatea și lipsa oricărui mijloc de transport, fac ca programele de prevenție, tratament și recuperare să fie de neatins pentru persoanele cu

15

dizabilități. Pentru acești oameni chiar și investigațiile și analizele de rutină pot ridica obstacole insurmontabile. Deși predispuși la anumite boli ereditare pentru care Casa Națională de Asigurări de Sănătate derulează programe de prevenție, aceștia se tem să iasă din casă, să se ducă într-un loc necunoscut și fără elemente minimale de accesibilizare. Atitudinea celor cu care interacționează, de asemenea, poate fi un factor generator de anxietate”, a declarat Daniela Tontsch.

Daniela Tontsch a explicat că o altă barieră importantă este lipsa accesului la informare, multe dintre programele naționale de sănătate sunt fie complet necunoscute, fie neînțelese de către acești oameni. De asemenea, birocrăția și alergătura descurajează pe multe persoane cu dizabilități.

Pandemia de COVID-19 îngreunează și mai mult situația acestui grup vulnerabil. Riscurile suplimentare la care ar trebui să se expună ieșind poate, în multe cazuri, să reprezinte un pericol real pentru viața individului.

Vorbitorii evenimentului au exprimat opinii și păreri, în funcție de expertiza pe care o au în acest domeniu. A fost subliniată importanța vaccinării: nu există recomandări de vaccinare în ceea ce privește pacienții cu boli autoimune pe paginile Colegiului Medicilor, ale Societăților Medicale. De asemenea, s-a discutat despre câteva măsuri luate la nivelul asigurărilor sociale de sănătate pentru persoanele cu dizabilități, care reprezintă un segment aparte, despre acordarea de servicii de cazare și masă și pentru însoțitorul copilului și adultului cu handicap grav sau accentuat, atunci când acesta este internat în unități sanitare sau în stațiuni balneare, despre decontarea serviciilor medicale, gratuit, în sanatorii balneare pentru persoanele cu dizabilități și a fost evidențiat faptul că au fost introduse unele facilități, precum consultațiile la domiciliu ce se acordă asiguraților cu boli cronice, pacienților care nu se deplasează. Totodată, s-a vorbit despre introducerea unui nou program pentru finanțarea serviciilor medicale acordate persoanelor cu afecțiuni din spectrul autist, unde au fost introduse activități conexe actului medical, servicii de medicină internă și stomatologice persoanelor fără asigurări medicale și fără venituri, dar și persoanelor cu venituri reduse oferite de Fundația Inovații Sociale Regina Maria, Policlinica Socială Baba Novac, precum și despre platforma Beesers, un proiect tehnologic, o aplicație ce funcționează pe orice tip de telefon, prin care se pot vedea serviciile disponibile și programa vizitele la domiciliu.

În cadrul evenimentului, persoanele cu dizabilități și reprezentanții lor au vorbit despre nevoile și situațiile de viață cu care se confruntă: lipsa accesului la servicii medicale, la servicii stomatologice, neaccesibilizarea spațiilor medicale, lipsa unei aplicații care să-ți indice centrele de recuperare disponibile, lipsa transparenței centrelor medicale, faptul că CNAS nu decontează pentru persoanele tetraplegice un scaun rulant electric sau scutece pentru copii și adulți.

Înregistrarea dezbaterii „Accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, de la nevoi la realitate” se poate viziona pe Jurnal Social sau pe site-ul CNDR, accesând următorul link

<https://www.fcndr.ro/index.php/2021/10/25/accesul-persoanelor-cu-dizabilitati-la-serviciile-de-sanatate-de-la-nevoi-la-realitate/> .

Politică publică: Consultarea și implicarea organizațiilor persoanelor cu dizabilități în procesul de monitorizare a capitolului Sănătate din Planul Național de Redresare și Reziliență, în vederea îmbunătățirii accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate.

3.2.1.3. Învățământul online, o alternativă la abandonul școlar

Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) a organizat miercuri, 17 noiembrie 2021, în intervalul orar 10 – 12.00, dezbateri cu tema „Învățământul online, o alternativă la abandonul școlar”, prin intermediul platformei zoom.

Evenimentul face parte din campania Spun „Nu” instituționalizării!

În cadrul acestei dezbateri, s-au căutat soluții la întrebări legate de alegerea școlii speciale sau de masă, de percepția celorlalți elevi și chiar a părinților în cazul cursurilor la o școală de masă, de programele școlare, comportamentul cadrelor didactice, accesibilitatea unității școlare pentru copii/tineri în scaun rulant, evaluarea copiilor/tinerilor cu CES, existența serviciilor educaționale și distribuția lor geografică cu deosebire în mediul rural (centre școlare pentru educație incluzivă și centre de zi care să compenseze absența unei forme oficiale de învățământ), studiul de acasă în condițiile închiderii școlilor din cauza pandemiei de COVID-19 etc. Scopul final a fost integrarea copiilor/tinerilor cu dizabilități în sistemul educațional, în vederea evitării marginalizării.

Printre invitații la eveniment s-au numărat: doamna profesor Monica Anisie, fost ministru al Educației, președinte al comisiei de educație Senatul României, Toma Antonescu, membru al Asociației de Sprijin a Copiilor cu Handicap Fizic – România, părinte al unui copil cu dizabilități, Georgeta Crișu, președintele Asociației Naționale pentru Copii și Adulți cu Autism din România, Adela Hanafi, președintele Asociației CONIL, Mariana Arnăutu, din partea Rețelei Naționale de Informare și Cooperare pentru Integrarea în Comunitate a Copiilor și Tinerilor cu Cerințe Educaționale Speciale (RENINCO), Gabriel Chicioreanu, din partea Federației Naționale a Asociațiilor de Părinți – învățământ preuniversitar, Radu Szekely, secretar de stat în Ministerul Educației, Gabriela Nicolaescu, consilier la Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptați (ANDPDCA) etc.

În deschiderea evenimentului, Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, a afirmat: „Pentru elevii cu dizabilități școala online trebuie să existe și după pandemia de COVID-19, ca formă alternativă de învățământ, în cadrul căreia să se asigure continuarea procesului educațional în condiții de autoizolare, în cazul spitalizării pe termen lung, din cauza intemperiilor etc. Oportunitățile de învățare online și utilizarea resurselor educaționale deschise și a altor tehnologii pot reduce rata abandonului școlar în rândul elevilor cu dizabilități, cu

precădere pentru cei din mediul rural. Cu toate acestea, trebuie să existe o strategie de combinare a învățării online cu instruirea școlară față în față, fiind utilă pentru a adapta diversele stiluri de învățare ale elevilor și pentru a le permite acestora să studieze în ritmul propriu. Fiecare elev preferă sau necesită resurse diferite, în funcție de subiectele de interes și de stilul de învățare.

Daniela Tontsch a transmis și un mesaj emoționant al unei mame cu un copil, pe nume Andrei, în vârstă de 11 ani, în scaun rulant, care învață într-o școală de masă din Galați. Această mamă a făcut eforturi supraomenești (și-a cărat copilul până la etajul 1, timp de patru ani, a cumpărat bancă, stilou, scaun și gadgeturi, a plătit mii de lei pentru evaluări și recuperări) pentru ca fiul ei să aibă acces la educație. Problemele pe care ea le-a prezentat sunt comune multor copii cu dizabilități.

Înregistrarea dezbaterei „Accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, de la nevoi la realitate” se poate viziona pe Jurnal Social sau pe site-ul CNDR, accesând următorul link <https://www.fcndr.ro/index.php/2021/11/18/invatamantul-online-o-alternativa-la-abandonul-scolar/>.

Politică publică: Screening pentru copii când intră la grădiniță. (Propunere venită din partea doamnei Adela Hanafi, președinta Asociației CONIL)

Sunt foarte mulți părinți care își dau seama că există o problemă care conduce la imposibilitatea de a scrie sau de a citi a copilului doar în momentul când acesta merge la școală. Abia atunci apelează la specialist, este târziu, dacă terapiile ar fi început de la momentul intrării în grădiniță, ar fi recuperat din deficit.

CNDR și RENINCO susțin pe fond partea de educație din *Diagnoza situației persoanelor cu dizabilități în România (2021, ANDPDCA și Banca Mondială)*.

Cele două organizații doresc să sprijine proiectul „România Educată”, contribuind cu unele elemente suplimentare, prin relevarea concluziilor mai multor studii și cercetări realizate în ultimii 10 ani de RENINCO, ale căror concluzii sunt pe ansamblu în linie cu Diagnoza din 2021 și proiectul „România educată”.

3.2.1.4. Lipsa accesului la muncă pentru persoanele cu dizabilități, cauze și soluții

Consiliul Național al Dizabilității din România, în parteneriat cu Asociația AbilityHUB, a organizat luni, 13 decembrie 2021, în intervalul orar 11.00-14.30, dezbateră cu tema „Lipsa accesului la muncă pentru persoanele cu dizabilități, cauze și soluții”, prin intermediul platformei zoom.

În contextul acestei tematici, pentru prima dată în România, a fost prezentat un concept nou compus din sesiuni live de prezentare a unor candidați – persoane cu dizabilități aflate în căutarea unui loc de muncă.

Intervențiile vorbitorilor s-au concentrat pe nevoile de bază ale persoanelor cu dizabilități, urmărind în principal creșterea nivelului de incluziune profesională a acestora și dezvoltarea de noi abilități importante pentru ele. La eveniment au participat 200 de persoane.

Pe lângă persoanele cu dizabilități aflate în căutarea unui loc de muncă, la eveniment au participat reprezentanți ai ONG-urilor care au ca obiect de activitate protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, specialiști în domeniul angajării persoanelor cu dizabilități, angajatori incluzivi, reprezentanți ai Parlamentului, reprezentanți ai instituțiilor publice.

Cu suportul unor specialiști din domeniile: Familie, Educație, Sănătate, Legislație, Acces, Integrare adaptată și surse de finanțare în domeniu, a fost analizată problematica integrării în muncă a persoanelor cu dizabilități, cu scopul de a găsi soluții pentru o integrare mai rapidă și facilă a persoanelor cu dizabilități pe piața muncii.

În cadrul evenimentului, au fost invitați să vorbească Florica Cherecheș, președinte al Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, Dana Nuță, fondator AbilityHub, Ionuț Georgescu, vicepreședinte și Managing partner AbilityHub, Radu Szekely, consilier al ministrului educației, până de curând Secretar de Stat pentru Echitate și Egalitate de Șanse, Adrian Bulgaru, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO), Ana Crâșmaru, HR AbilityHub, Iulian Cristache, președintele Federației Naționale a Asociațiilor de Părinți, Dacian Pribeanu, sportiv cu deficiențe de vedere care a reprezentat România la Campionatele Europene, la Campionatele Mondiale și la Olimpiada de șah, Mălina Teodora Birău, specialist recrutare AbilityHub, Florea Ghiorgă, avocat practician, persoană cu dizabilități, Arabela Acalinei, președinta Asociației Neuro Move CMT și a Alianței Europene pentru Asociații de Boli Neuromusculare EAMDA și Dan Patzelt, activist social și fondator al Asociației pentru Dezvoltare Urbană.

Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România, a subliniat că integrarea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii este o adevărată luptă, iar discriminarea și lipsa facilităților joacă un rol important în viitorul acestora. Ea a povestit o experiență personală, care arată că este nevoie să eliminăm mentalitățile greșite și prejudecățile vizavi de persoanele cu dizabilități.

„Includerea persoanelor cu dizabilități pe piața muncii va reuși doar dacă înlăturăm stereotipurile și prejudecățile pe care companiile și societatea în general le au față de persoanele cu dizabilități”, a adăugat Daniela Tontsch.

Florica Cherecheș, președinte ANDPDCA, a precizat că angajarea persoanelor cu dizabilități trebuie să fie o preocupare pentru cât mai multe persoane și că este importantă instruirea angajatorilor cu privire la tipurile de handicap și modul în care să se raporteze la acestea, precum și necesitatea informării acestora despre oportunitățile pe care le au în adaptarea rezonabilă a locurilor

de muncă pentru persoanele cu dizabilități. ANDPDCA susține, prin politicile publice promovate și prin proiectele dedicate persoanelor cu dizabilități, creșterea gradului de ocupare a acestei categorii sociale.

Reprezentanții Ability Hub Dana Nuță și Ionuț Georgescu au evidențiat aspecte care împiedică încadrarea în muncă a persoanelor cu dizabilități, cum ar fi criteriile medico-sociale de încadrare în grad de handicap pe baza cărora se eliberează certificatele de încadrare în grad de handicap, precum și educația.

În cadrul evenimentului au fost trei sesiuni de prezentări ale candidaților, persoane cu dizabilități aflate în căutarea unui loc de muncă, o parte dintre aceste persoane fiind absolvenți de studii superioare. De menționat că a fost pentru prima dată când un candidat s-a prezentat în fața unui public, de 200 de persoane, format din reprezentanți ai ONG-urilor care au ca obiect de activitate protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, specialiști în domeniul angajării persoanelor cu dizabilități, angajatori incluzivi, reprezentanți ai Parlamentului, reprezentanți ai instituțiilor publice.

Mai multe informații se găsesc pe site-ul CNDR, accesând următorul link <https://www.fcndr.ro/index.php/2021/12/14/lipsa-accesului-la-munca-pentru-persoanele-cu-dizabilitati-cauze-si-solutii/>.

Politică publică: Stimularea elevilor cu dizabilități de a absolvi școli profesionale, asigurându-și autonomie economică, profesând cât timp sănătatea le va permite acest lucru.

Luând ca exemplu modelul francez, este necesar ca în România tinerii cu dizabilități care frecventează cursuri de formare profesională să fie susținuți financiar. Stimulentul pentru educația profesională ar trebui să fie egal cu salariul minim pe economie, pentru ca aceștia să își poată desfășura activitatea educațională în condiții optime și egale cu ceilalți studenți. Fondurile au ca scop acoperirea cheltuielilor suplimentare cauzate de dizabilitate, dar și stimularea acestora de a ieși din zona de confort și de a-și pune bazele unei meserii. În plus, unei persoane cu dizabilități îi este imposibil să lucreze și să studieze în același timp.

3.3. Direcția de acțiune - „Situații de risc și urgențe umanitare”

Obiectiv: Identificarea nevoilor persoanelor cu dizabilități; donații în alimente și produse de igienă, echipamente de protecție, medicamente etc.; sprijin pentru organizațiile membre, în vederea continuării activității, în contextul COVID 19;

Grup țintă: persoane cu dizabilități neinstituționalizate aflate în risc de sărăcie.

Descriere:

În contextul pandemiei generată de COVID-19, Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) a demarat campania „Nu ești singur”, în cadrul căreia acordă, cu implicarea unor organizații membre, sprijin direct persoanelor cu dizabilități, prin:

- informare – transmiterea informațiilor într-un format accesibil și ușor de citit, cu privire la situația existentă și la măsurile care pot fi luate;
- identificarea nevoilor persoanelor cu dizabilități;
- donații în alimente și produse de igienă, echipamente de protecție, medicamente etc.
- sprijin pentru organizațiile membre, în vederea continuării activității, în contextul COVID-19;
- Suport organizațiilor partenere care au ca obiect de activitate sprijinirea persoanelor cu dizabilități aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

Persoanele cu dizabilități se confruntă de două ori cu situația socială grea, cauzată de pandemia generată de COVID 19, pentru că, pe lângă problemele lor de sănătate și nevoia de medicamente, în multe cazuri, familiile lor au rămas fără locuri de muncă.

Către CNDR vin continuu cereri de ajutor.

În cadrul campaniei „Nu ești singur”, sprijinim persoane cu dizabilități și implicit familiile lor. Campania va continua atâta vreme cât există cerere de ajutor.

- **„Moș Crăciun vine cu daruri de la PROFİ”**

Anul acesta „Moș Crăciun a venit cu daruri de la PROFİ” la 50 de familii din Asociația Distroficiilor Muscular din România, în care sunt copii și adulți diagnosticați cu distrofii musculare.

Nu au fost uitați de către Moș Crăciun de la PROFİ nici membrii instituționalizați. Activitatea moșului a fost intensă, având în vedere că produsele tradiționale pentru masa de Crăciun din sacul său trebuie să ajungă la destinatari situați în mai multe județe. Unor familii, din lista sa, le-a oferit darurile personal, iar altora le-a expediat prin poștă.

Valoarea totală a sponsorizării către această asociație a fost 15000 lei.

4. Participare prin calitatea de membru al European Disability Forum – Parteneriat și colaborare externă

Obiectivele urmărite – participarea delegației CNDR, formată din persoane cu dizabilități și însoțitorii acestora, la întrunirile și evenimentele organizate de EDF, webinare, conferințe online, dezbateri online, consultări online, participări la evenimente organizate de alte foruri europene la care EDF este membru sau cu care este partener.

Motivație a organizării/derulării activității:

EDF este o organizație umbrelă care reunește organizațiile reprezentative ale persoanelor cu dizabilități din întreaga Europă. Forumul este condus de persoane cu dizabilități și aparținătorii acestora și reprezintă interesele a peste 80 de milioane de cetățeni europeni.

CNDR, membru cu drepturi depline al European Disability Forum, înființat în 2004 ca cerință de aderare a României la Uniunea Europeană, susține principiile EDF, conform cărora persoanele cu dizabilități din Europa trebuie să fie pe deplin incluse în societate alături de ceilalți și că drepturile omului, așa cum sunt acestea prezentate în Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD), să fie pe deplin respectate, protejate și îndeplinite.

CNDR are misiunea de a asigura integrarea completă a persoanelor cu dizabilități (copii și persoane adulte) în societate și respectarea drepturilor acestora, prin implicarea activă în monitorizarea implementării politicii CDPD (Convenției ONU) în toate țările din UE, respectiv România.

Prin prezența la întrunirile organizate de EDF, care au ca tematică aplicarea principiilor Convenției ONU, și CNDR participă la transformarea Uniunii Europene într-o societate puternică și incluzivă, în care dreptul la viață, călătorie, muncă, studiu, vot sau alegere este garantat tuturor cetățenilor Uniunii și în care femeile, bărbații și copiii cu dizabilități se bucură de drepturi egale cu ale celorlalți.

Rezultatele așteptate:

Reprezentarea țării noastre în acest for continental decizional se va concretiza, atât în sincronizarea cu standardele europene a politicilor naționale destinate persoanelor cu dizabilități, cât și în dezvoltarea relațiilor directe cu organizațiile membre EDF.

Rolul întrunirilor EDF este de a promova o agendă comună pe întreg teritoriul Uniunii Europene, astfel încât standardul de viață a persoanelor cu dizabilități din Uniunea Europeană să fie cât mai uniform.

Prin participarea la evenimentele organizate de EDF se stabilesc, de asemenea, atât rețele formale, dar și non-formale, care facilitează schimbul de informații și bune practici cu privire la protejarea și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Prin participarea sa la întrunirile EDF, CNDR aduce în discuție problemele persoanelor cu

dizabilități din România și poate asigura un sprijin la nivel European pentru găsirea de soluții la acestea.

Ca membru activ al EDF, CNDR poate propune amendamente și completări pentru proiectele legislative în dezbateri la nivel european, astfel încât să sprijine nevoile persoanelor cu dizabilități din România, cât și autoritățile publice care se ocupă de acest sector.

Activități/evenimente

Pandemia de COVID-19, care a condus la o serie de măsuri restrictive impuse de către autorități, ne-a forțat și în 2021 să ne schimbăm complet modul de lucru, și în relația cu evenimentele desfășurate de EDF, participarea fizică fiind înlocuită cu participarea online, **prin intermediul platformei ZOOM.**

Din partea CNDR legătura cu EDF s-a realizat prin intermediul poștei electronice și prin participarea online a președintei CNDR, Daniela Tontsch, a lui Sorin Țața și a redactorei Lavinia Niculicea.

1. Peer support online discussion on the European Accessibility Act, 11.02.2021

Pe 11 februarie, a fost organizată prima întâlnire de sprijin pentru organizațiile care se concentrează pe transpunerea Actului european de accesibilitate (EAA, „European Accessibility Act”). Întâlnirea de sprijin a fost organizată și găzduită de Forumul European al Dizabilității (EDF). Actul european privind accesibilitatea se află în prezent în faza de adoptare de către statele membre ale UE, cu termenul limită de 28 iunie 2022. În acest context, o serie de susținători ai drepturilor persoanelor cu dizabilități și experți în accesibilitate au început să se angajeze în procesul de transpunere în țările lor. Din acest motiv, Forumul European al Dizabilității a decis să organizeze trei întâlniri în 2021, în care reprezentanții organizațiilor care se angajează în advocacy la nivel național să poată face schimb de informații relevante, să împărtășească bune practici și să se sprijine reciproc. În 2021, sunt programate să aibă loc încă două întâlniri de sprijin, una în iulie și una în octombrie. Prima întâlnire a fost una introductivă și a permis membrilor grupului să se informeze reciproc despre modul în care decurge procesul în țările lor. În cadrul întâlnirii, participanții au făcut schimb de informații, au arătat care sunt prioritățile lor și cu ce obstacole se confruntă organizațiile atunci când încearcă să influențeze transpunerea AEA la nivel național.

2. Discussion on COVID-19 and Vaccination, 25.03.2021

3. Disability Intergroup event: Setting in motion the European Disability Rights Strategy, 30.03.2021

Este un moment unic în Uniunea Europeană. Pentru prima dată, după ce UE și toate statele sale membre au ratificat Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Comisia Europeană a lansat Strategia europeană pentru drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030. Parlamentul European și, în special Intergrupul pentru persoanele cu dizabilități, a jucat un rol esențial în solicitarea unei strategii ambițioase pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, bazată ferm pe CDPD ONU și cu propuneri clare care vizează îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități în UE. După ce Comisia Europeană a elaborat strategia, a fost organizată o primă discuție despre acțiunile și obiectivele evidențiate. Intergrupul pentru persoanele cu dizabilități a invitat organizațiile pentru persoanele cu dizabilități, activiștii, experții și toate instituțiile UE și autoritățile naționale să se reunească pentru a face schimb de opinii și pentru a pune în mișcare Strategia.

4. Looking beyond COVID-19: Strengthening the role of Family Support Services, 30.03.2021

5. Conference Social Protection in Africa a new path towards Inclusion of Persons with Disabilities, 31.03.2021

6. All you need to know about the European Parliament, 09.04.2021

7. All you need to know about the European Parliament, 16.04.2021

8. To Inclusive education and BEYOND', EASPD Spring Conference, 05-07.05.2021

9. EDF-IDA workshop on Using the UN Optional Protocols to defend the rights of women and girls with disabilities, 10.05.2021

10. EDF Annual General Assembly, 19.05.2021 – 14.06.2021

11. EDF Policy Roundtable on the European Accessibility Act, 20.05.2021

12. European Year of Rail 2021 – Towards independent and spontaneous rail travel for all, 27.05.2021

13. European Accessibility Summit, 01-02.06.2021

14. EDF members workshop on access to health, 15.06.2021

15. Conference of State Parties to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, 16-17.06.2021

16. EDF 2nd peer support meeting on the European Accessibility Act, 21.06.2021

17. Introduction to disability and climate justice training, 24.06.2021

18. EDF – ANEC webinar on introduction to standardisation, 29.06.2021

19. EDF Board Meeting, 05.07.2021

20. EDF/ Slovenian National Council online workshop on the European Disability Card, 16.09.2021

Forumul European al Dizabilității (EDF), în colaborare cu Consiliul Național al Dizabilității din Slovenia, a organizat luni, 15 noiembrie 2021, webinarul „Drepturile dumneavoastră în UE”. Evenimentul a avut drept scop lansarea versiunii actualizate a ghidului EDF „Drepturile dumneavoastră în UE”.

Webinarul a fost accesibil prin interpretarea în limbajul semnelor și a subtitrării.

5. Activități independente de programul de activitate pentru anul 2021

5.1. Evenimente

- **Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) și Asociația Distroficilor Muscular din România au lansat campania Spun „Nu” instituționalizării, joi, 10 iunie 2021, în intervalul orar 12.00 – 13.30, prin intermediul platformei zoom.**

În cadrul campaniei au avut loc dezbateri, desfășurate cu scopul de a identifica soluții de îngrijire în familie pentru persoanele cu handicap grav, dependente de îngrijirea din partea altei persoane, precum și soluții la alte probleme cu care se confruntă persoanele cu dizabilități.

LEGEA nr. 448 din 6 decembrie 2006 (**republicată**) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*) stipulează dreptul persoanei cu handicap grav de a avea asistent personal. Persoanele adulte cu handicap grav, ai căror părinți sunt bătrâni sau au decedat, se confruntă cu lipsa de asistenți personali, nu găsesc persoane dispuse să se angajeze pentru această muncă.

Vorbitorii evenimentului au fost persoane aflate în situații critice, membri ai Asociației Distroficilor Muscular, Filialelor București și Arad ale Asociației Distroficilor Muscular din România, Asociației Charcot Marie Tooth România, Asociației Ridică-te și umblă, Asociației Persoanelor cu Handicap Neuromotor din România – AHNRR, Asociației Naționale pentru Copii și Adulți cu Autism din România.

La acest eveniment, care a avut caracterul unei întâlniri de lucru, au participat și Peter Makkai, Secretar de Stat în Ministerul Muncii, Florica Cherecheș – președinta Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA), Fiko Csaba, consilier – Ministerul Muncii, deputați, consilieri parlamentari și observatori (specialiști din mediul academic), care au ascultat persoanele cu handicap grav care au vorbit concret și sincer despre sentimentele și nevoile lor.

Înregistrarea dezbaterii se poate viziona pe Jurnal Social sau pe site-ul CNDR, accesând următorul link <https://www.fcndr.ro/index.php/2021/06/15/spun-nu-institutionalizarii-campanie-desfasurata-cu-scopul-de-a-identifica-solutii-de-ingrijire-in-familie-pentru-persoanele-cu-handicap-grav/>.

- **Cu prilejul Zilei Europene pentru Viață independentă, Consiliul Național al Dizabilității a organizat evenimentul „Ce înseamnă pentru mine viața independentă?”, prin intermediul platformei zoom, în intervalul orar 15:00-17:00.**

Evenimentul s-a axat pe teme precum asistența personală, educația incluzivă, ocuparea forței de muncă, accesibilitatea în mediul construit și a evidențiat nevoile numeroase și stringente pe care le are o persoană cu dizabilități.

Vorbitorii au fost persoane cu dizabilități.

Înregistrarea dezbaterii se poate viziona pe Jurnal Social sau pe site-ul CNDR, accesând următorul link <https://www.fcndr.ro/index.php/2021/05/06/ce-inseamna-pentru-mine-viata-independenta/>.

5.2 Dialog, consultare și îmbunătățirea/modificarea cadrului legal în vederea apărării drepturilor persoanelor cu dizabilități

„Statele Părți se angajează să adopte toate măsurile adecvate legislative, administrative și de altă natură pentru implementarea drepturilor, să ia toate măsurile corespunzătoare, inclusiv cele legislative, pentru a modifica sau abroga legile, reglementările, cutumele și practicile existente care constituie discriminare împotriva persoanelor cu dizabilități; Să ia în considerare protecția și promovarea drepturilor omului pentru persoanele cu dizabilități în toate politicile și programele.” Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Prin dialog, consultare și propuneri pentru îmbunătățirea/ modificarea cadrului legal, în vederea apărării drepturilor persoanelor cu dizabilități, CNDR a continuat activitatea de advocacy.

În acest sens, CNDR a fost inițiatorul unor demersuri sau a fost semnatar, alături de alte ONG-uri a căror activitate se desfășoară în domeniul dizabilității .

➤ ***Demersuri inițiate de CNDR prin adrese trimise către instituții ale statului***

- Solicitare de sprijin pentru persoanele cu dizabilități afectate de decizia Guvernului de a amâna cu un an reducerea cotei TVA de la 19% la 5% pentru locuințele mai scumpe, cumpărătorii pot pierde avansurile achitate. (Comisia pentru buget, finanțe și bănci).
- Solicitarea unui punct de vedere al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, după examinarea modului în care abordarea situației unei persoane, prezentată în conținutul adresei, este de natură discriminatorie.
- Poziția Consiliului Național al Dizabilității din România transmisă Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități, din cadrul Senatului, cu privire la propunerea legislativă nr. 701/2020 privind comasarea prin absorbție a Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO) de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.
- Demersuri pe lângă Ministerul Afacerilor Externe, cu privire la acordarea de sprijin în cazul lui Sergey Drozdovsky și Oleg Grablevsky, angajați ai Oficiului pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități din Belarus care au fost supuși persecuției, confiscării bunurilor și detenției abuzive în secret pentru munca lor în domeniul drepturilor omului în Belarus.
- Solicitare analiză de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și Ministerul Sănătății a propunerii de înființare a unui Centru național de Patologie Neuromusculară prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).
- Propunere de exceptare de la interzicerea cumulului pensiei cu salariul pentru persoanele cu handicap și asistenții personali prin adresă la Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS) și Camera deputaților.
- Adrese către DGASPC, Consilii Județene, primării, ajofm-uri pentru recrutarea unor persoane cu dizabilități, în vederea înscrierii acestora în proiectele de CSR al Ability HUB, Crearea de locuri de muncă asistate pentru persoane cu dizabilități și Campanie de recrutare persoane cu dizabilități, CNDR fiind partener al Ability HUB.

- Solicitare adresată primăriei sector 5 pentru construirea unei rampe necesare deplasării în exteriorul locuinței situată la parterul blocului, a unei persoane cu dizabilități în scaun rulant, fără asistent personal sau altă persoană de îngrijire.
- Consilierea persoanelor cu dizabilități privind modalitatea de completare a cererii privind decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul aflat în proprietatea persoanelor cu handicap.
- Informare și colaborare cu DGASPC Bacău în ceea ce privește dezinstituționalizarea unei persoane cu dizabilități, ce s-a dovedit un experiment nereușit, un caz de inadaptabilitate la integrarea în societate.
- Elaborarea și transmiterea de propuneri pe marginea Programului Operațional Educație și Ocupare (POEO) la Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Programul Operațional Sănătate (POS), în calitate de membru în cadrul structurilor partenariale constituite pentru Programele Operaționale și Acordul de Parteneriat 2021-2027, PO Sănătate 2021-2027, observații și propuneri – Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027 – Planul operațional.
- Participarea directă și prin mediatizare în ceea ce privește completarea a două chestionare, ca răspuns la solicitarea Comisiei Europene privind opinia organizațiilor care reprezintă persoane cu dizabilități, cu scopul îmbunătățirii legislației privind accesibilitatea web și incluziunea în UE.
- Guvernul hotărăște în spatele ușilor închise soarta persoanelor cu dizabilități

CNDR consideră că noua lege destinată persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale le poate expune abuzurilor de natură juridică. CNDR a înaintat o petiție premierului și ministrului justiției, prin care solicită introducerea reprezentanților organizațiilor care activează în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități în componența Comitetului pentru redactarea unor propuneri de lege ferenda, în vederea conformării cu dispozițiile Deciziei Curții Constituționale a României nr. 601/2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil, respectiv neconstituționalitatea punerii sub interdicție a persoanelor cu dizabilități, Comitet înființat prin DECIZIA nr. 357 din 14 iunie 2021, emisă de prim-ministrul României și publicată în Monitorul Oficial nr. 594 din 14 iunie 2021.

Demersul a beneficiat de susținerea următoarelor organizații: FONSS – Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale, Federația Dizabnet – Rețeaua

prestatorilor de servicii pentru persoane cu dizabilități, FONPC – Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru copil, Fundația de Abilitare Speranța, serviciul de locuire UnLoc, Marius Mototolea – jurnalist, părintele unui tânăr cu handicap mental grav.

Este de remarcat că unele dintre prevederile cu caracter echivoc ale noii legi aprobate de Guvern pot afecta, nu numai persoanele cu dizabilitate mentală congenitală, ci și pe mamele, tații, bunicii oricărui dintre noi care, din cauza îmbătrânirii, se confruntă cu probleme de memorie, gândire, comportament și, din păcate, mulți dintre ei, cu afecțiuni psiho-sociale severe precum Boala Alzheimer. Realizarea acestui act normativ a fost dificilă și a necesitat o cunoaștere profundă a realităților existenței persoanei cu dizabilități intelectuale și psihosociale și a sistemului de asistență socială, pe lângă capacitatea de a propune texte de lege clare.

„Cu regret mă întreb care sunt acele garanții suplimentare în raport cu vechile prevederi declarate neconstituționale pe care le introduce legea nou aprobată de Guvern? Sunt ele mai multe? Mai bune? Sau din cauza unor omisiuni, ambiguități, exagerări în tendința de modernizare a legislației pentru persoanele cu dizabilitate mentală, noua lege introduce mai multe vulnerabilități decât garanții, comparativ cu prevederile din Codul Civil declarate neconstituționale?”, Daniela TONTSCH, președinte al Consiliului Național al Dizabilității din România.

- Scrisoare deschisă inițiată de CNDR adresată Primului Ministru al României Nicolae Ciucă, cu privire la majorarea valorii indemnizației persoanelor cu dizabilități. Acordarea celei de-a XIII-a indemnizații de handicap nu compensează sărăcia în care se zbate categoria profund defavorizată a persoanelor cu dizabilități din țara noastră. Semnatarii scrisorii Consiliului Național al Dizabilității din România (CNDR), prin filialele organizațiilor neguvernamentale membre și sucursalele acestora, reprezintă un număr de peste 300 000 de persoane cu dizabilități; FEDRA- Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autist – 19 ONG-uri ale părinților copiilor cu TSA și care reprezintă aproximativ 2000 de persoane cu dizabilități; Federația Dizabnet – 50 ONG-uri membri; Rețeaua părinților din Asociațiile Down România – 21 asociații; Federația Incluziune – 20 ONG-uri membre; ROTSA – Rețeaua Organizațiilor în Autism – 86 ONG-uri membre, însemnând 4000 de persoane cu dizabilități reprezentate; FOPCD – Federația Organizațiilor de Părinți care au Copii cu Dizabilități – 19 ONG-uri membre, însemnând peste 500 de persoane cu dizabilități reprezentate; Asociația de Sprijin a Persoanelor cu Nevoi Speciale – Luceafărul, Neamț; Asociația Help Autism; Fundația Star of Hope; Asociația Calea Spre Acces; Fundația Păpădia Iași; Asociația Pro ACT Suport; Asociația IL Chicco; Asociația Bună Ziua Copii din România, Bârlad; Fundația Corona, Iași; Fundația Serviciilor Sociale Bethany Iași; Organizația Umanitară Concordia; Fundația Tanner Galați; Asociația Surâsul Albastru, Iași; Fundația FARA;

Fundația Ancora Salvării; Asociația Necuvinte; Fundația Centrul de Mediere și Securitate Comunitară Iași; Asociația Institutul Bucovina Suceava; Asociația Reaching Out România.

- Consiliul Național al Dizabilității din România a avut o comunicare permanentă cu ANDPDCA, prin schimburi de adrese, întâlniri etc

➤ ***Propuneri de modificări/completări legislative ale CNDR***

„Statele Părți se angajează să adopte toate măsurile adecvate legislative, administrative și de altă natură pentru implementarea drepturilor, să ia toate măsurile corespunzătoare, inclusiv cele legislative, pentru a modifica sau abroga legile, reglementările, cutumele și practicile existente care constituie discriminare împotriva persoanelor cu dizabilități; Să ia în considerare protecția și promovarea drepturilor omului pentru persoanele cu dizabilități în toate politicile și programele. Familia este celula de bază și fundamentală a societății și are dreptul să fie protejată de societate și de stat și că persoanele cu dizabilități și membrii familiilor lor ar trebui să primească protecția și asistența necesară pentru a da posibilitatea familiilor să contribuie la exercitarea deplină și egală a drepturilor persoanelor cu dizabilități” – Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

În vederea îmbunătățirii cadrului legislativ destinat persoanelor cu dizabilități și a calității vieții acestora, familiilor care-i îngrijesc 24/24 ore, angajații secretariatului executiv al CNDR au efectuat demersuri și au propus modificarea unor proiecte legislative parlamentarilor din Parlamentul României, participând adesea la elaborarea propunerilor legislative inițiate de parlamentari români interesați de problematica dizabilității.

Pentru ca propunerile noastre ce susțin o cauză a unei comunități, de cele mai multe ori marginalizată, să fie asumate și votate de majoritatea parlamentară, recurgem la o serie de acțiuni de advocacy în vederea influențării factorilor de putere pentru obținerea unor decizii favorabile.

CNDR a continuat și în 2021 această campanie începută în anii anteriori.

- **Propunere privind modificarea și completarea unor articole din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare**, în concordanță cu obiectivele cuprinse în Strategia Națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități în care se oglindesc principiile Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (adresă deputat Mara Calista)

1. Propunerea de modificare alin (1) art 27, Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Persoanele adulte cu handicap grav sau accentuat pot beneficia de credit a cărui dobândă se suportă din bugetul de stat și pentru achiziționarea unui nou autovehicul după 10 ani de la primul credit, cu condiția plății la scadență a ratelor creditului, dar și cu condiția ca valoarea creditului să nu depășească 10.000 de euro, iar returnarea creditului să nu depășească 10 ani.

În cazul achiziționării unui nou autovehicul adaptat special pentru transportul persoanelor cu handicap netransferabile, dependente de scaunul cu roțile, după 10 ani de la primul credit, valoarea creditului nu poate depăși 20.000 de euro, perioada de rambursare fiind de 15 ani.

Motivare

Persoanele adulte cu handicap grav sau accentuat care au beneficiat de credit a cărui dobândă a fost suportată din bugetul de stat, prin transferuri de la bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap la bugetele direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, a căror încadrare în grad de handicap grav sau accentuat nu a fost schimbată, sunt dependente permanent de mașinile personale în deplasările zilnice. După zece ani de utilizare, mașinile nu mai corespund parametrilor tehnici de funcționare și poluare și pot pune în pericol viața persoanelor aflate în mașină, dar și a celorlalți participanți la trafic.

2. Propunerea de Introducere a unui program de servicii (Planul Individual de Servicii (PIS) și a Planului de recuperare și reabilitare (PIIR) și obligația asistenților sociali din primărie, managerilor de caz pentru persoane adulte din DGASPC-URI, ca acolo unde se emite certificat de încadrare în grad și tip de handicap permanent (cu precădere la persoanele imobilizate, distrofici), să se efectueze monitorizarea modului de îngrijire a acestora, de îndeplinire a (PIS) și (PIIR), care să fie eliberat odată cu certificatul de încadrare în grad și tip de handicap și la persoanele care au optat pentru indemnizație în locul asistentului personal.

Motivare

Numeroasele sesizări primite la CNDR atestă faptul că multe persoane posesoare a unui certificat de încadrare în grad și tip de handicap permanent, care au optat pentru indemnizație în locul asistentului personal (cu precădere persoanele imobilizate, distrofici), care nu mai au nici un membru de familie care să-i îngrijească (aceștia fiind total dependenți), deseori sunt preluați de diverși „oameni de bine” la pachet cu toată averea persoanei cu dizabilități (terenuri, case etc) pe

care le trec legal pe numele lor. Persoanele cu dizabilități, aflate în astfel de situații sunt depedate de pensie, de prestația socială, precum și de indemnizația cuvenită în locul asistentului personal. Din cercetările efectuate, am constatat că aceste persoane, obligate să aleagă acest mod de supraviețuire, se confruntă, de fapt, cu un tratament inuman, așa zișii oameni de bine oferindu-le o îngrijire atât cât să-i țină în viață, pentru a nu pierde suma de bani încasată lunar de persoanele cu dizabilități. Deși este foarte important ca persoana cu dizabilități să beneficieze de serviciile din comunitate, nu se întâmplă asta, pentru că binefăcătorii lor aleg să-i închidă între patru pereți, obligându-i să trăiască în mizerie, adesea într-o situație de dezumanizare totală, departe de lumea de afară, dar și pentru că persoanele cu dizabilități care aleg să primească indemnizația în locul asistentului personal nu sunt monitorizate.

3. Propunerea de simplificare a procedurii de decontare a carburantului, cuprinsă în prevederile HG nr. 1118/2020 privind modificarea și completarea HG nr. 1.017/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modalitatea de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit persoanelor cu handicap, norme de aplicare a Legii nr.193/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, prin care a fost introdusă modificarea prevederilor art. 24 alin.(9) care prevăd decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul aflat în proprietatea persoanelor cu handicap, a familiei, a asistentului personal, a însoțitorului sau a furnizorului de servicii sociale, ca alternativă la acordarea gratuității la transportul interurban.

CNDR propune ca decontarea combustibilului consumat pentru deplasarea persoanei cu dizabilități să se facă în conformitate cu H.G. nr. 543 din 24 iulie 1995, republicată privind drepturile bănești ale salariaților instituțiilor publice și regiilor autonome cu specific deosebit pentru perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului.

Dacă deplasarea se efectuează conform art. 24, alin. 9 și 10, din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, persoanele respective vor primi contravaloarea a 7,5 litri combustibil la 100 km parcurși, fără a depăși valoarea de 1500 lei/an.

Motivare

Considerăm că modificarea propusă va ușura modul de calcul atât pentru persoanele cu dizabilități, cât și pentru DGASPC-uri, iar decontarea a 7,5 litri combustibil la 100 km parcurși, fără a depăși valoarea de 1500 lei/an, este agreată de persoanele cu dizabilități dependente de automobil.

4. Propunerea de modificare a prevederilor art 11 alin1, a) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, prin introducerea în lista Contractului – cadru al CNAS, conform căruia se acordă gratuitate în ambulatoriu persoanelor cu dizabilități pentru unele dispozitive medicale și dispozitive pentru incontinență (pampers, sonde urinare), dar și pentru alte dispozitive.

Decontarea totală sau parțială pentru achiziționarea unui elevator electric destinat persoanelor cu dizabilități imobilizate, distrofici care nu-și pot folosi brațele – dispozitiv medical, acționat de persoana care-i îngrijește pentru ridicarea / coborârea persoanei cu dizabilități. Dispozitivul poate fi utilizat la domiciliu.

Motivare

Există multe persoane cu dizabilități care nu beneficiază de facilitatea de decontare a unor produse și dispozitive indispensabile, pentru că lista Contractului cadru cuprinde multe produse de care aceștia nu au nevoie, dar nu sunt incluse alte produse, indispensabile traiului lor.

În ceea ce privește achiziționarea unui elevator electric, a cărui valoare depășește puterea financiară a persoanelor cu dizabilități, decontarea prin CNAS le-ar putea ușura efectuarea unor manevre în interiorul locuinței.

5. Propunerea de modificare a prevederilor art 62 alin 1, din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, prin introducerea obligației administrației publice locale de a asigura accesul persoanelor cu dizabilități la propria locuință situată la un etaj superior al imobilului în care locuiește.

Motivare

Persoanele cu dizabilități dependente de un scaun rulant, care locuiesc la etaje superioare ale unui imobil neprevăzut cu lift, sunt excluse din viața socială, acestea neavând posibilitatea achiziționării unui dispozitiv care le-ar putea înlesni deplasarea pe scări.

5. Propunerea creșterii prestației sociale, dependentă de creșterea ISR. Prestația socială lunară reprezintă sume de bani acordate persoanelor cu handicap de natură să faciliteze egalizarea de șanse, asigurarea unei vieți autonome și favorizarea incluziunii lor sociale.

Cele mai multe persoane cu dizabilități nu au un venit suplimentar care să completeze valoarea prestației sociale, în condițiile în care traiul zilnic al acestora este diferit de al celorlalți, iar ultima creștere a valorii acesteia, respectiv ISR, datează din anul 2015.

7. Art 37

(2) Pe perioada absenței temporare a asistentului personal, angajatorul are obligația de a asigura persoanei cu handicap grav un înlocuitor al asistentului personal.

(3) În situația în care angajatorul nu poate asigura un înlocuitor al asistentului personal, persoanei cu handicap grav i se acordă indemnizația prevăzută la art. 43 alin. (1) sau găzduirea într-un centru de tip respiro.

Trebuie explicat clar dacă este vorba de îngrijire pentru persoana încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal, în perioada în care asistentul personal este în concediu medical sau concediu de odihnă. Oricum asistentul personal are program de lucru de 8 ore, iar persoana cu handicap are nevoie de îngrijire 24 de ore.

Motivare

Primim multe sesizări în care se semnalează că angajatorul nu respectă art. 37 (2) și (3). Dacă persoana cu handicap este îngrijită de un membru al familiei, angajat ca asistent personal, acesta face tot posibilul să acopere îngrijirea persoanei cu handicap în perioada în care este în concediu medical, dar dacă asistentul personal este o persoană din afara familiei, persoana cu handicap rămâne fără îngrijire, iar starea sa de sănătate se poate agrava rapid.

8. Propuneri pentru capitolul educație

- Înființarea unui sistem de învățământ gimnazial, liceal și universitar online, permanent pentru persoanele cu dizabilități fizice grave, nedeplasabili.

- Asigurarea transportului cu microbuze speciale pentru copiii cu dizabilități fizice a căror deplasare până la unitatea de învățământ este dificilă.

- Introducerea unui curs la Facultatea de arhitectură pentru studierea normativului NP 051/2001 Normativ privind adaptarea clădirilor civile și spațiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu handicap, indicativ NP 051-2012 atât pentru viitorii arhitecți, cât și pentru consilierii din AJPIS (Inspekția socială).

9. Propunerea ca suma acordată de la bugetul de stat Consiliului Național al Dizabilității din România pentru taxa EDF să fie destinată pentru plata cotizației EDF, cu participarea fizică și/ sau online a membrilor CNDR, iar evenimentele EDF să nu mai fie încadrate la activități specifice de interes general de tip eveniment, condiționate numai de participarea fizică a

membrilor CNDR, participarea în mediul online nefiind inclusă în actele normative care legiferează acordarea de sume.

CNDR, ca membru cu drepturi depline a EDF, are obligația de a plăti o cotizație anuală, cotizație care este impusă de orice organizație internă sau internațională membrilor săi. CNDR nu dispune de fonduri proprii din care să achite această sumă anuală, iar neplata ar afecta imaginea României.

CNDR a primit până în anul 2020 suma de 2500 euro – 12.000 lei ca taxă EDF, evenimentele EDF fiind încadrate la activități specifice de interes general de tip eveniment, condiționate de participarea fizică a membrilor CNDR, conform prevederilor cuprinse în art.54, alin (1) din Hotărârea 268/2007 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Motivare

EDF este o organizație umbrelă care reunește organizațiile reprezentative ale persoanelor cu dizabilități din întreaga Europă. Forumul este condus de persoane cu dizabilități și aparținătorii acestora și reprezintă interesele a peste 80 de milioane de cetățeni europeni.

CNDR, membru cu drepturi depline a European Disability Forum, înființat în 2004 ca cerință de aderare a României la Uniunea Europeană, susține principiile EDF, conform cărora persoanele cu dizabilități din Europa trebuie să fie pe deplin incluse în societate alături de ceilalți și că drepturile omului, așa cum sunt acestea prezentate în Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD), să fie pe deplin respectate, protejate și îndeplinite.

Taxa de participare la European Disability Forum (EDF), în valoare de 2500 euro –12.000 lei, reprezintă, de fapt, cotizația anuală, obligație de membru cu drepturi depline al acestui forum. În anii precedenți, delegația CNDR a participat fizic de mai multe ori pe an la evenimente europene, decontate de European Disability Forum, ceea ce a presupus cheltuieli mai mari din partea EDF decât suma de 12.000 lei datorată de CNDR.

Începând cu anul 2020, anul declarării pandemiei de COVID-19 și a riscurilor de sănătate asociate acesteia, în special pentru persoanele cu dizabilități și afecțiuni cronice, având în vedere măsurile de carantinare și restricțiile de circulație și/sau călătorie, Forumul European al Dizabilității (European Disability Forum, EDF) a fost forțat de împrejurările date să își desfășoare activitatea în mediul online, sub forma de întâlniri, seminare, workshop-uri și sesiuni de training pe diverse platforme de streaming și/sau teleconferință.

În condiții normale, CNDR participă ca reprezentant al României în acest for european decizional atât online, cât și fizic, pe tot parcursul unui an, fiind obligat să-și îndeplinească rolul

asumat prin statutul organizației de a armoniza politicile naționale destinate persoanelor cu dizabilități cu politicile europene, precum și în dezvoltarea relațiilor directe cu toate organizațiile membre EDF.

CNDR are misiunea de a asigura integrarea completă a persoanelor cu dizabilități (copii și persoane adulte) în societate și respectarea drepturilor acestora, prin implicarea activă în monitorizarea implementării politicii CDPD (Convenției ONU) în toate țările din UE, respectiv în România contribuind la transformarea Uniunii Europene într-o societate puternică și incluzivă.

Rolul întrunirilor EDF este de a promova o agendă comună pe întreg teritoriul Uniunii Europene, astfel încât standardul de viață al persoanelor cu dizabilități din Uniunea Europeană să fie cât mai uniform.

Prin participarea sa la întrunirile EDF, CNDR, ca membru activ, aducând în discuție problemele persoanelor cu dizabilități din România, propunând amendamente și completări la proiectele legislative în dezbatere la nivel european, poate contribui la nivel european și național pentru găsirea de soluții la rezolvarea nevoilor persoanelor cu dizabilități și pentru aplicarea în mod real a principiilor Convenției ONU.

- **Propunere prin adresă transmisă Camerei deputaților, Comisiei de învățământ, în vederea corectării Pl-x nr. 228/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.1/2011 privind educația națională**, cu atenționare asupra termenilor folosiți, pentru ca Propunerea legislativă să vină în sprijinul cadrelor didactice încadrate în grad de handicap, trebuie să se țină cont de termenii folosiți. La Art. 93³ Sintagma „persoanele cu grad de handicap care au capacitate de muncă redusă” se poate reformula astfel: persoanele cu handicap care beneficiază și de pensie de invaliditate.

Potrivit Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, handicapul nu condiționează în niciun fel norma de lucru.

Propunerile sunt primite de la ONG-urile membre ale CNDR și reprezintă ecoul strigătului disperat al persoanelor cu dizabilități, al familiilor acestora, copleșiți de neputința deschiderii barierelor care-i separă de traiul normal al comunității în care trăiesc, cu gândul spre un viitor ce le-ar putea oferi integrarea, incluziunea socială mult așteptată.

➤ *Demersuri la care CNDR a fost semnatar alături de alte ONG-uri a căror activitate se desfășoară în domeniul dizabilității.*

- **ONG-urile cer conducere neinfluențată politic la Consiliul de monitorizare**

În acest sens. organizații din domeniul dizabilității: Centrul de Resurse Juridice, Asociația Tonal, Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Centrul de Resurse pentru Participare Publică, Code for Romania, Active Watch, Rețeaua DizabNet, Consiliul Național al Dizabilității din România, Ceva de Spus – grup de autoreprezentanți, persoane cu dizabilități intelectuale și fizice, Fundația Romanian Angel Appeal, Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autist, Asociația Hans Spalinger Cluj, Fundația de Abilitare Speranța Timișoara, Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice, Centrul European pentru Educație și Cercetare Juridică, au trimis Președintei Senatului, doamna Anca Dragu, o scrisoare în care cer conducere neinfluențată politic la Consiliul de monitorizare și își exprimă încrederea că lucrurile vor merge, de acum, în sensul respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip rezidențial publice sau private, precum și în spitale/secții de psihiatrie.

- **Acceptăm doar dialogul constructiv!**

ONG-urile își exprimă îngrijorarea cu privire la continuarea jocurilor politice în jurul Consiliului de Monitorizare a implementării Convenției ONU a persoanelor cu dizabilități, care deși prin legea nr. 8/2016 e definit ca „autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică”, este ținta unor aranjamente politice menite să ducă în funcții persoane tributare politic și nu profesioniști apți să asigure funcționarea Consiliului, în scopul pentru care a fost înființat, precum și cu privire la intenția unor politicieni de a subordona Consiliul de Monitorizare, instituției Avocatul Poporului.

Semnatarii acestui comunicat sunt:

CRJ – Centrul pentru Resurse Juridice, FONSS – Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale, FDSC – Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, CeRe: Centrul de Resurse pentru participare publică, Asociația TONAL, Sibiu, CNDR – Consiliul Național al Dizabilității din România, Rețeaua DizabNET, FEDRA – Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări din Spectrul Autist, Federația ONG-urilor din Transilvania, Asociația Necuvinte, Fundația ”Alături de Voi” România, Fundația Corona Iași, Fundația de Abilitare Speranța, Timișoara, Asociația Ceva de Spus, Timișoara, Fundația “Pentru Voi” Timișoara, Fundația Centrul de Mediere și Securitate Comunitară, Asociația Romanian Women’s Lobby, ActiveWatch, Asociația Pro ACT Suport, ANCAAR Iași, Fundația Tanner România, Fundația Serviciilor Sociale Bethany, Fundația Tanner România Mission, Fundația Star Of Hope România, Asociația “Sprijinirea Integrării Sociale” – ASIS, Asociația Ancora Salvării Iași, Centrul de Dezvoltare Socială Iași, ASPNS Luceafărul Neamț, Organizația Institutul Bucovina Suceava, Asociația 4 Change, Asociația Centrul Diecezan Caritas Iași, Asociația Bunul Samaritean Nicorești, Galați.

- **Senatul aruncă la gunoi Convenția Națiunilor Unite Privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și Deciziile Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei**

Un număr de 195 de organizații care au ca scop apărarea drepturilor persoanelor cu dizabilități s-au mobilizat și au cerut respingerea în întregime a proiectului de lege L 358/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, propus spre votare în Senatul României, un proiect de lege care amputează definitiv Consiliul de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, în sensul în care a fost înființat și cerut explicit prin Convenția ONU. Au obținut retrimiteră la Comisia pentru drepturile omului, nu și participarea pe care au solicitat-o la lucrările comisiei.

Semnatori: Centrul de Resurse Juridice (CRJ), Asociația Ceva de Spus, Fundația de Abilitare Speranța, Asociația Tonal, Asociația ProAct Suport, Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale – FONSS, Consiliul Național al Dizabilității din România – CNDR, Federația Dizabnet.

- **Organizațiile societății civile aduc propuneri esențiale de reforme pentru Planul Național de Redresare și Reziliență**

Organizațiile societății civile din România, care fac parte și din Plenul Consiliului Economic și Social (CES), salută deschiderea autorităților publice din România, și în special a Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), pentru folosirea expertizei societății civile în elaborarea planurilor de reformă și a direcțiilor de investiții cuprinse în Planul Național de Redresare și Reziliență. Acestea s-au mobilizat pentru a contribui, în parteneriat cu ministerele de resort, și prin dialog deschis cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, cu propuneri de reforme structurale, bazate pe experiența de lucru la firul ierbii cu cetățenii și pe baza lucrului cu grupurile vulnerabile: Asociația FAPTE, Asociația Festivalul de Film Transilvania, Fundația Civitas pentru Societatea Civilă Cluj, Uniunea Națională a Cooperăției Meșteșugărești – UCECOM, Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale – FONSS, Consiliul Național al Dizabilității din România, Asociația Help Autism, Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România – ANOSR, Federația Consiliul Tineretului din România – CTR, Asociația Psihologilor din România – APR, Fundația Ashoka, Asociația SEXUL vs. BARZA, Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil – FONPC, Asociația Friends pentru Dezvoltare, Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile.

Câteva zeci de fișe, vizând mai multe arii de reformă, au făcut obiectul acestui lucru, în parteneriat societate civilă – guvern.

- **„Simbolismul” celei de-a treisprezecea indemnizații de handicap nu reprezintă „o măsură destinată sprijinirii celei mai vulnerabile categorii”!**

Peste 250 de organizații care activează în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități au trimis o Scrisoare deschisă Primului ministru al României, Nicolae Ciucă, ministrului Muncii, Marius Budăi, președinților partidelor din coaliția de guvernare și Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, prin intermediul căreia solicită, ca în contextul adoptării Pachetului social de măsuri destinate sprijinirii categoriilor vulnerabile, de a se avea în vedere și majorarea indemnizației persoanelor cu handicap. Actualele cuantumuri ale acestora sunt umiltoare, iar decalajul între persoanele cu dizabilități și celelalte categorii sociale a devenit inacceptabil de mare, paradoxal, de-a lungul unei perpetue reforme dedicate celor mai vulnerabili membri ai societății. Acest aspect este evidențiat și de recentul Pachet social de măsuri destinate sprijinirii categoriilor vulnerabile.

- **Ne apărăm copiii: cerem informare, dialog și completarea legii!**

285 de ONG-uri ale părinților persoanelor cu dizabilități și din domeniul dizabilității, grupate în opt federații, au solicitat Primului Ministru – Nicolae Ciucă și Ministrului Justiției – Cătălin Predoiu, organizarea de urgență a uneia sau mai multor sesiuni de informare a părinților persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale, precum și pentru persoanele cu dizabilități însele, pentru a răspunde tuturor îngrijorărilor și întrebărilor legitime ale acestora, legate de actualul proiect de Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

Semnatarii solicitării: FONSS – Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale, CNDR – Consiliul Național al Dizabilității din România, FEDRA – Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autist, ROTSA – Rețeaua Organizațiilor în Autism, Federația Organizațiilor de Părinți care au Copii cu Dizabilități, Federația Incluziune, Federația Dizabnet și Federația de părinți Sindrom Down România.

5.3. Participarea fizică a CNDR la diverse evenimente naționale și prin videoconferință

- Participarea la evenimentul online de lansare a proiectului „Advocacy pentru accesul în comunitate al utilizatorilor de scaun rulant”, în data de 24 februarie, la invitația Fundației Motivation România, în parteneriat cu Asociația Segoia, cu sprijinul financiar al Active Citizens

Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021, va implementa activități ce încurajează persoanele cu dizabilități motorii să se autoreprezinte, să-și susțină drepturile, să depună sesizări și reclamații pe arii ce țin de accesibilitate arhitecturală și parcuri, educație și angajare, echipamente medicale și asistive.

- Participarea la conferința „Protecția consumatorului român în contextul pandemiei”, eveniment care s-a desfășurat la data de 15 martie 2021, în format online, cu prezența unor reprezentanți ai autorităților centrale și locale, ai structurilor asociative patronale și de profil, precum și ai presei naționale.
- Participarea la o sesiune de consultare online, cu privire la modalitățile de îmbunătățire a politicilor din domeniul combaterii discriminării, pentru a oferi o mai bună protecție victimelor discriminării intersecționale din România. Evenimentul a fost inițiat de Asociația Centrul pentru Legislație Non-profit (CLNR) și a avut loc în data de 18 martie 2021
- Participarea prin videoconferință la dezbaterile Proiectului de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei Naționale drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027 și Planul operațional.
- Participare la evenimentul de lansare în dezbatere publică a Ghidului privind Reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocate României, în perioada 2021, în data de 7 aprilie 2021, în sistem videoconferință (platforma Zoom).
- Reuniunea a fost organizată de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), în colaborare cu Autoritatea Națională pentru drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA).
- Participarea în regim online la atelierele organizate de Banca Mondială, în vederea elaborării diagnozei situației persoanelor cu dizabilități necesară elaborării Strategiei europene privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030.
- Participarea în format online la ședința Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități de marți 13.04.2021.
- Participarea, în data de 20 aprilie 2021, la dezbaterile din Comisiei pentru învățământ, tineret și sport a Senatului, în cadrul căreia s-a analizat, Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030 – COM/2021/101, în vederea adoptării unor avize și comunicarea către

Parlamentul European, Consiliul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Uniune a egalității.

Opinia Forumului European al Dizabilității, și implicit a Consiliului Național al Dizabilității din România, este că Strategia europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități are potențialul de a realiza schimbări reale, semnificative și tangibile, dar că aceasta depinde în totalitate de cât de bine este implementată și de cât de ambițioase sunt acțiunile individuale atunci când sunt executate.

Ca membru al Forumului European al Dizabilității, Consiliul Național al Dizabilității din România a prezentat observațiile și propunerile formulate și susținute de către toți membrii Forumului European al Dizabilității.

CNDR a fost reprezentat de către: Daniela Tontsch, președinte al Consiliului Național al Dizabilității din România, Georgeta Crișu, președinte al Asociației Naționale pentru Copii și Adulți cu AUTISM din România, doamna prof. univ. dr. Ecaterina Vrăsmaș, președinte al Asociației RENINCO România, Adela Hanafi, președinte al Asociației CONIL, Dana Nuță, manager general Ability Hub, Claudia Brătan, director executiv CNDR.

- Participarea la întâlnirea organizată de CNDR, prin videoconferință, cu secretarul de stat Peter Makkai, în data de 27 mai 2021, cu tema propunerea de majorare a indemnizațiilor de handicap, având în vedere faptul că majoritatea persoanelor cu dizabilități trăiesc la limita sărăciei, iar venitul lor nu atinge venitul minim garantat conform Diagnozei situației persoanelor cu dizabilități în România, realizată în cadrul Acordului privind Serviciile de Asistență Tehnică Rambursabile cu privire la „Consolidarea mecanismului de coordonare aferent implementării Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD)”.
- Participarea, prin videoconferință, la sesiuni de consultare pentru stabilirea procedurilor de control, organizate de Consiliul de Monitorizare a implementării Convenției ONU a persoanelor cu dizabilități în data de 2.07.2021.
- Participarea în data de 28.07.2021 la evenimentul organizat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, eveniment în cadrul căruia a fost prezentată invenția lui RAVASZ Andras, elev în clasa a XI-a la liceul Korosi Csoma din Covasna, sub îndrumarea profesorului său mentor dl SZABO Levente. La eveniment a participat ministrul Raluca TURCAN, reprezentanți ai AJPIS, ANOFM, OSIM și ONG-uri (fizică).
- Participarea din data de 10 august 2021 la reuniunea structurii parteneriale pentru elaborarea POIDS 2021-2027 (fizică).

- Participare, în data de 21 septembrie 2021, la videoconferința de promovare a rezultatelor și a instrumentelor dezvoltate în cadrul proiectului „Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și a planificării strategice a zonelor urbane din România”, cod SIPOCA 711, finanțat cu fonduri nerambursabile prin Programul Operațional Capacitate Administrativă.
- Participarea, prin videoconferință, la dezbaterile ce au avut loc cu privire la formularea de noi direcții prioritare în ceea ce privește incluziunea socială și reducerea sărăciei în municipiul București, pentru perioada 2022-2027 .

- persoanele cu dizabilități (7.10.2021) și persoane adulte fără adăpost (13.10.2021)
- Participarea, prin videoconferință, în data de 8 octombrie 2021, la consultarea pe tema accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile de transport în comun, în municipiul București, organizată de ANDPDCA.
- Participarea, prin videoconferință, în data de 28 octombrie, la evenimentul de diseminare a raportului de diagnoză a sistemului actual de evaluare a dizabilității. Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, în calitate de partener al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, implementează, cu asistență tehnică din partea Băncii Mondiale, proiectul “Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității din România” Cod SIPOCA/SMIS2014+: 719/129751, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitatea Administrativă 2014-2020. În cadrul proiectului “Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității din România” Cod SIPOCA/SMIS2014+: 719/129751 a fost elaborat raportul de diagnoză a sistemului actual de evaluare a dizabilității.
- Participarea, prin videoconferință, în data de 1 noiembrie, la întâlnirea de lucru CNCD – CNDR – Ability HUB cu Asztalos Csaba, președinte al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Consultanță cu privire la posibile acte de discriminare în ceea ce privește angajarea unor persoane cu dizabilități.
- Participarea, în data de 10.11.2021, prin videoconferință, la evenimentul organizat de FONSS cu privire la Responsabilitatea în ceea ce privește copiii cu dizabilități din școli. Schimbarea mentalității, abilitatea copiilor atipici, existența unor campanii de informare au fost câteva dintre subiectele abordate.

- Participarea prin videoconferință, în data de 8.12.2021, la întâlnirea cu președintele Autorității Electorale Permanente (AEP), cu tema Procesul electoral și persoanele cu dizabilități. Au fost reliefate problemele întâmpinate de persoanele cu dizabilități în ceea ce privește exercitarea dreptului de a vota de către aceștia. Pentru a înlătura barierele care stau în drumul spre exprimarea votului, s-a convenit luarea unor măsuri: completarea unor chestionare, informarea persoanelor cu dizabilități referitor la alegeri, efectuarea unui mini training cu personalul din secțiilor de votare, existența unei broșuri ce cuprinde regulamente pentru persoanele angrenate în desfășurarea procesului electoral.
- Participare online, în data de 09 decembrie 2021, la webinarul cu tema „ACCESUL LA JUSTIȚIA PENALĂ PENTRU COPII CU DIZABILITĂȚI INTELLECTUALE ȘI PSIHOSOCIALE”, organizat în cadrul proiectului Justiție Prietenoasă pentru Copii: Dezvoltarea conceptului de practică în instanțe, finanțat de programul UE REC 2014-2020, organizat de Centrul de Resurse Juridice
- Participarea, în data de 13 decembrie, la Conferința Națională organizată de Asociația CONIL cu tema Recuperarea și integrarea copiilor și tinerilor cu dizabilități, prin sport. (fizic)
- Participare online, în data de 21 decembrie, la întâlnirea dintre Consiliul Tineretului din România (CTR) și Consiliul Național al Dizabilității din România (CNDR) cu tema Anul European al Tineretului 2022 și posibilități de colaborare.

Precizăm că la acestea au participat președintele CNDR, angajați ai secretariatului executiv precum și reprezentanți ai ONG-urilor membre, unde s-au exprimat puncte de vedere prin luări de cuvânt sau în scris, transmise prin intermediul poștei electronice.

Menționăm că CNDR a emis de fiecare dată, acolo unde s-a cerut, sugestii și propuneri care au fost transmise prin email organizatorilor.

5.3 Parteneriat și colaborare internă

„Statele Părți recunosc importanța cooperării internaționale și a promovării acesteia în susținerea eforturilor pentru îndeplinirea scopului și obiectivelor prezentei Convenții și vor lua toate măsurile corespunzătoare și eficiente în această privință, între State și în cadrul acestora și, dacă

este cazul, în parteneriat cu organizații internaționale și regionale relevante și cu societatea civilă, în special cu organizații ale persoanelor cu dizabilități”.

O altă activitate cu caracter permanent, desfășurată de executivul CNDR în cursul anului 2021, a urmărit încheierea, continuarea și dezvoltarea de parteneriate și interne, în vederea desfășurării unor acțiuni comune.

- ✓ **CNDR a continuat parteneriatul cu AbilityHUB** care mediază activ și cu rezultate concrete persoane cu dizabilități pe piața muncii.

AbilityHUB identifică, prin rețeaua de ONG-uri și DGASPC-uri cu activitate în domeniul dizabilității, cazuri ale persoanelor cu dizabilități care au drept de muncă sau care ar putea lucra, preia aceste persoane, le identifică o variantă de a primi un salariu stabil, pentru o perioadă de 6-12 luni, perioadă în care îi pregătește pentru poziții cu diverse nivele de responsabilități și cerințe.

AbilityHub este o companie activă, care a reușit să mențină angajate peste 300 de persoane cu dizabilități în ultimii trei ani.

Monitorizarea implementării Convenției ONU pentru persoanele cu dizabilități și a Legii 448/2006 constituie o preocupare a CNDR. Deschiderea barierelor spre piața muncii pentru persoanele cu dizabilități se regăsește în conținutul acestor acte normative de a căror aplicare depinde incluziunea persoanelor cu dizabilități în societate.

„Statele Părți recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități de a munci în condiții de egalitate cu ceilalți; aceasta include dreptul la oportunitatea de a-și câștiga existența prin exercitarea unei activități liber alese sau acceptate pe piața muncii, într-un mediu de lucru deschis, incluziv și accesibil persoanelor cu dizabilități”.

„Persoanele cu handicap pot fi încadrate în muncă conform pregătirii lor profesionale și capacității de muncă, atestate prin certificatul de încadrare în grad de handicap”.

- ✓ **CNDR a continuat parteneriatul cu Fundația Inovații Sociale Regina Maria**, care a inaugurat primul cabinet stomatologic din România destinat persoanelor cu dizabilități, copii și adulți, în București, str. Dristorului nr. 81 – 88 sect. 3, în incinta Policlinicii Sociale Baba Novac.

În cabinetul de stomatologie, dotat cu tehnica de bază, dar și cu aparatură mai complexă cum ar fi cea de inhalosedare, monitorizare a funcțiilor vitale etc., se efectuează tratamente de stomatologie generală, dar și de microchirurgie, iar pentru cazurile complicate se asigură prezența unui medic specialist de terapie intensivă pe tot parcursul desfășurării intervenției. Cabinetul

dispune și de un elevator destinat transferului persoanelor cu mobilitate redusă (ex. persoanelor cu distrofie musculară).

Cabinetul stomatologic răspunde unei îndelungi așteptări din partea persoanelor cu diverse tipuri de dizabilități și familiilor acestora, pentru care rezolvarea problemelor lor stomatologice este foarte dificilă și costisitoare.

5.4 . Sprijin prin mediatizare și participare la evenimente

CNDR sprijină diverse evenimente dedicate persoanelor cu dizabilități ale ONG-urilor membre sau nemembre, precum și ale instituțiilor statului, prin mediatizare în publicația online – Jurnal social și pe site-ul CNDR.

La evenimente, mai ales ale celor organizate de instituții publice, dar și ale ONG-urilor nemembre, la care CNDR a primit invitație, au participat președintele CNDR, angajați ai secretariatului executiv, reprezentanți ai ONG-urilor membre.

5.5 Colectare de date

CNDR a solicitat și colectat date în anul 2021, în vederea actualizării acestora, prin adrese transmise tuturor DGASPC-urilor, referitor la:

1. Numărul de persoane cu certificat de încadrare în grad de handicap grav
2. Numărul de asistenți personali angajați la primăria de sector
3. Numărul de persoane cu handicap (dizabilități) care au optat pentru indemnizație în locul asistentului personal, a căror indemnizație este plătită de la DGASPC
4. Numărul de persoane cu handicap (dizabilități) care au optat pentru indemnizație în locul asistentului personal, a căror indemnizație este plătită de la Casa de Pensii.

Notă: Raportul de activitate aferent anului 2021 este o replică succintă a activităților desfășurate de Consiliul Național al Dizabilității din România în anul 2021. Pentru detalii se poate accesa Jurnal social și www.fcndr.ro .

Consiliul Național al Dizabilității din România este membru permanent al Consiliului de coordonare în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, al drepturilor copiilor și al adopției din cadrul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții.

Daniela Tontsch, președinta Consiliului Național al Dizabilității din România este membru în Consiliul General al **Institutului Român pentru Drepturile Omului** și în Comitetul Director al acestui for.

Ministerul Fondurilor Europene a afișat, în data de 20 iulie 2020, listele finale cu organizațiile/entitățile selectate să participe în cadrul structurilor parteneriale, pentru elaborarea Programelor Operaționale și a Acordului de Parteneriat 2021-2027:

Consiliul Național al Dizabilității din România a aplicat și a fost admis în cadrul următoarelor structuri:

1. Structura partenerială pentru PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN (redenumit PROGRAMUL OPERAȚIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE);
2. Structura partenerială pentru PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMBATEREA SĂRĂCIEI (redenumit PROGRAMUL OPERAȚIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ);
3. Structura partenerială pentru PROGRAMUL OPERAȚIONAL SĂNĂTATE.

Consiliul Național al Dizabilității din România este reprezentat în Plenul Consiliului Economic și Social de către doamna Daniela TONTSCH, președinta CNDR; în Comisia pentru drepturi și libertăți cetățenești, egalitatea de șanse și de tratament de către doamna Georgeta Bucur, președinta Asociației Down Plus București; în Comisia pentru relațiile de muncă, politică salarială, incluziune socială, protecție socială și sănătate de către doamna Georgeta Crișu, președinta Asociației Naționale pentru Copii și Adulți cu Autism. Mandatul este de patru ani și a început în ianuarie 2021.

Aprobat

Daniela TONTSCH

Președinte CNDR

Întocmit

Claudia Brătan

Director executiv

